

NAŠ

DROGA
PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

št. 9

november 1995

NAŠ GLAS izdaja družba DROGA d.o.o. Portorož. List urejuje uredniški odbor. Odgovorna in glavna urednica Lijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan, karikature Lorella Antonac. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 1000 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno. Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-1217/95-23/273, z dne 17. 7. 1995, šteje Naš glas med proizvode, za katere se plačuje 5 % davka od prometa proizvodov. TISKANO NA EKOLOŠKEM PAPIRJU.

GLAS

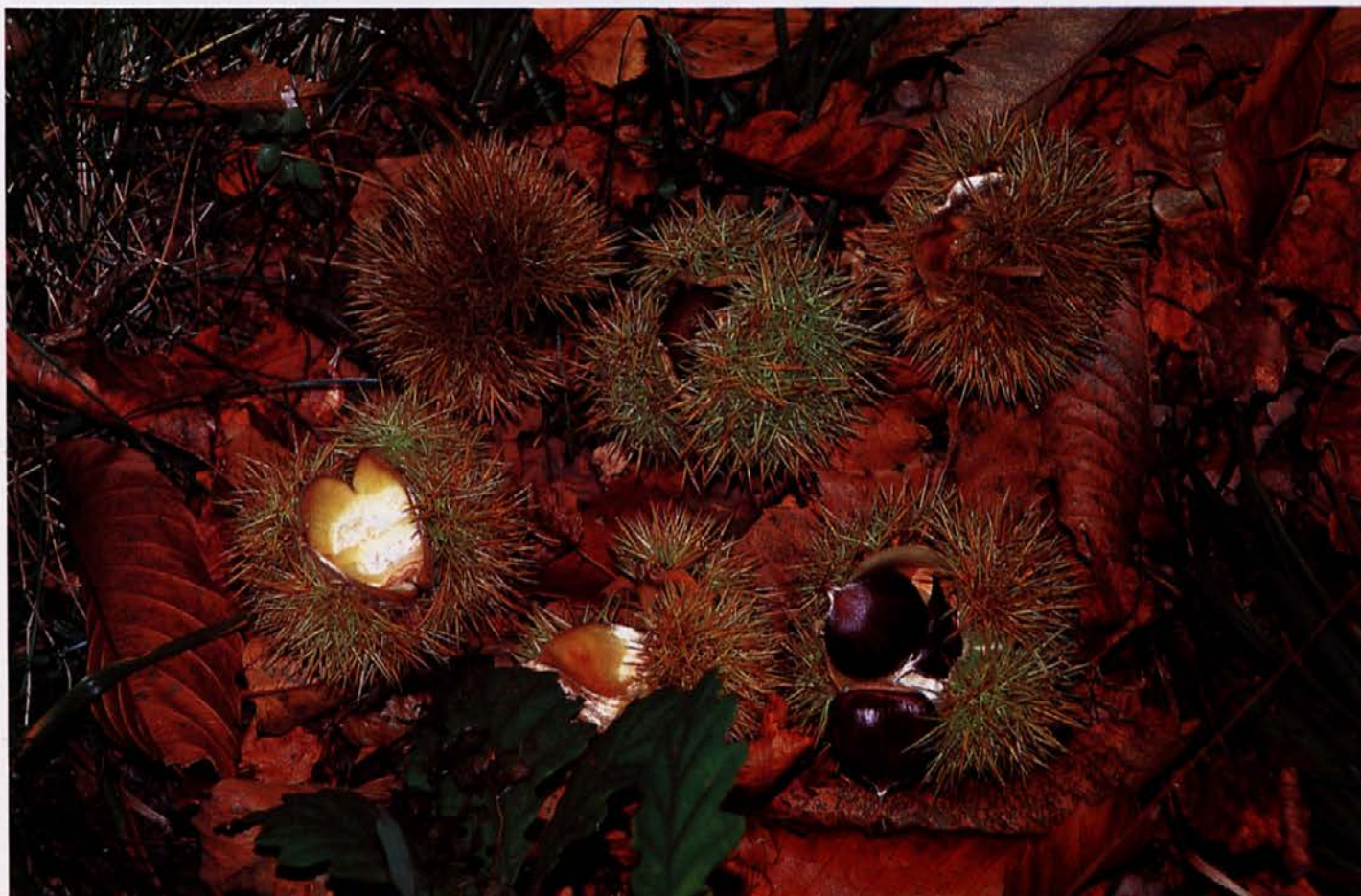
NA INTERNETU NIHČE NE VE, DA SI PES.

Ta stavek je bil napisan na dnu ene najbolj slavnih karikatur na temo Interneta. Na njem vidimo psa, ki se za računalnikom hudomušno zabava nad svojo enakostjo z ljudmi.

Prav v tem se skriva bistvo in filozofija Interneta. Sogovornikov ne vidimo in ni pomembno, ali so rjavooki ali plavooki, rusi ali plavolas, črni ali rumeni. Ta svetovni informacijski sistem, v katerega je vključenih vsaj trideset milijonov računalnikov in bitij, ki sedijo za njimi, omogoča najhitrejšo komunikacijo na daljavo. V nekaj sekundah lahko vaše sporočilo obkroži svet, skoči skozi "strežnike" v Hongkongu, Stockholmu ali Canberri in pristane na ekranu naslovnika.

Tudi v DROGI smo se vključili v omrežje Internet. V zadnjih mesecih smo se preigravali in "surfali" po njem. Najprej smo si pošiljali sporočila med seboj v podjetju, potem pa smo se odprli tudi navzven. Danes ga ne bi mogli več pogrešati. Pristopili smo v globalno komunikacijsko mrežo, odprli smo si novo okno v svet. In znova smo se zavedli pomembnosti pogovora - kaj nam bo pomagal Internet, če si lepega dne ne bomo znali izmenjati nekaj besed na hodniku.

Urednica

POSLOVNI REZULTATI

POSLOVANJE DROGE V OBDOBJU JANUAR - SEPTEMBER 1995

V devetih mesecih letošnjega leta smo proizvedli 10.600 ton izdelkov in s tem presegli proizvodnjo, doseženo v enakem obdobju lanskega leta, za dobrih 400 ton oziroma za 4%.

Od tega smo na domačem trgu prodali 7.122 ton izdelkov (cca 300 ton manj kot v predhodnem letu), 2.634 ton izdelkov pa smo prodali na tujih trgih (250 ton več kot lani).

Skupna prodaja je tako za 1% nižja od lani dosežene, v primerjavi s planom pa beležimo enomesečni izpad prodaje. Prodali smo še 9.900 ton jedilne in industrijske soli ter 7.300 ton soli za ceste. Pridelava lastne soli je bila v letošnjem letu zaradi neugodnih vremenskih razmer v poletnem času izredno slaba, tako smo pridelali le 1.128 ton soli od pričakovanih 11.500 ton.

S prodajo doma smo ustvarili prihodek v višini 5,3 milijarde SIT, na tujih trgih pa dobro milijardo SIT. Skupno torej 6,3 milijarde SIT, od teka 50% s prodajo kave.

S septembrom se je praktično končala sezona prodaje sladoleda. V letošnjem letu smo iztržili s prodajo sladoleda cca 180 milijonov SIT, kar je 5% več kot v istem obdobju lanskega leta. Na domačem trgu je bilo 84% realizacije ustvarjene preko mrežne prodaje, 12% preko posebne prodaje in 4% direktno.

Struktura količinske prodaje
(domači trg + izvoz)

	%
kava	22
čaji	3
žitarice	19
začimbe	1
dodatki jedem	5
vlož. zelenjava + gobe	8
pastete + ragu	5
zdrav. zelišča + sv. gobe	3
jedilna sol	31
ostalo	3
SKUPAJ	100

V avgustu je steklo delo na novi liniji za pasteto. V septembru in oktobru je bilo proizvedeno 262 ton pastete. Da se je produktivnost dela povečala, dokazujejo podatki o proizvodnji, doseženi v septembru in oktobru, ko je bilo proizvedeno na uro 23 kg pastete, medtem ko je bilo na stari liniji v I. poll. proizvedeno v povprečju le 14 kg.

DELNIČARSKA RUBRIKA

PRIDOBILI SMO DRUGO SOGLASJE

DROGA je pridobila tako imenovano drugo soglasje Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo. S tem je tudi uradno zaključeno lastninsko preoblikovanje podjetja, torej bomo lahko vložili prijavo za vpis DROGE kot delniške družbe v sodni register. Po registraciji bo polno ime družbe DROGA Portorož, Živilska industrija d.d..

Registracija delniške družbe je tudi pogoj za sklic prve skupščine delničarjev, ki bo predvidoma v prvih mesecih leta 1996.

PREDSTAVLJAMO VAM

LJUDJE SMO LUŠTNE STVARCE, A NE VIDIMO PRSTA PRED SEBOJ

... nujno pa je gledati in videti čimdlje!

Tako mirno sedi pred mano, dobrodušno gleda in meni nič, tebi nič take bistrice stresa iz rokava, da kar strmim!

G. VITO ŠARUGA, trgovski potnik na Dolenjskem, v Posavju, v Zasavju. Raztegnjen teren.

Vito je visoke, vitke postave, bujnih kodrastih las, ima temne, tople oči.

Pogovor z njim je doživetje posebne vrste, uporablja bogat besedni zaklad, precej rekov, izrekov, domislic. Izredno zanimiv človek, iz katerega kar puhti zdrav, naraven humor, kot na primer:

UMETNOST JE PRODAJATI TISTIM, KI POTREBUJEJO A NIMAJO S ČIM PLAČATI. "To je mazohizem posebne vrste," pribije Vito.

NAŠ GLAS: Značilnost vašega prodajnega terena, g. Vito?

Štiriinpetdeset kilometrov do prve stranke, KOČNE Novo mesto. Na Dolenjskem RIBNICA, KOČEVJE Novo mesto; V Posavju KRŠKO, SEVNICA, Brežice, Radeče... V Zasavju HRASTNIK, TRBOVLJE, ZAGORJE! Ceste razsute, finančna situacija slaba, a je tako!

PROIZVODNJA V PODREJENEM POLOŽAJU, TRGOVINA NADVLADUJE

NAŠ GLAS: Brez izjeme, vedno trgovina nad?

Tako je. Če DROGA česa nima, trgovina najde pet (5) drugih - pa čeprav iz uvoza. Proizvodnja dela za zadovoljevanje kupcev...trgovina predvsem zase.

NAŠ GLAS: AKCIJSKE PRODAJE, zakaj samo KAVA?

In zakaj samo 100 g BARCAFFE? Prvič, drugič in zadnjič, ker je to za trgovca ugodno... Čeprav želi proizvodnja ustreči kupcu...! Toda, strinjam se s tem, da so AKCIJE samo s kavo, trgovec gre v siguren profit...

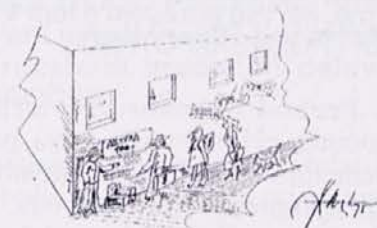

Pametno je delati s ciljem, seveda, tudi za nas, proizvodnjo!

ŠTACUNA HITRO UGANE, KOLIKO JE URA, KO POLDNE ZVONI

NAŠ GLAS: Kakšna je osveščenost slovenskega kupca?

Slovenski fenomen je fenomen majhnosti, v katerem se vse meša: domače in uvoženo blago. Kupec kupi preveč, morda v akciji, kupi drugič - če ni kvalitete - ne kupi nikoli več! In trgovci spoznajo, da s kupcem ni kar tako.

ZAŠČITA DOMAČE EKONOMIJE MORA BITI

NAŠ GLAS: Toda, kako to doseči?

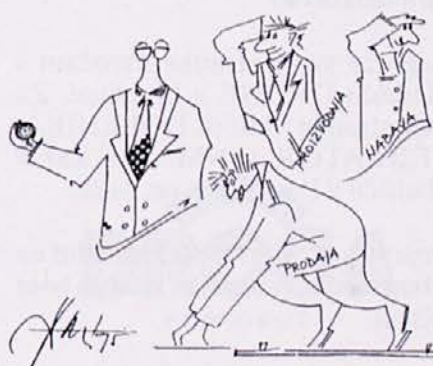
Po letu 1991 je na trgu zavladala anarhija (vsi vse), dogajala se je zgodba o uspehu. Na vrata so nam hodili uvozniki, še pa še... in jaz pravim - uvoz že, izvoz pa tudi!

V VEDRO ZLIVAŠ VODO IN MISLIŠ, DA NE BO NIKOLI POLNO...

NAŠ GLAS: So zadnje čase kakšne spremembe pri kupcih, v blagovnih centrih, pri kupcih iz sosednje dežele?

So! Spoznavajo, da je v Ljubljani "tesno", zgrajeni so večji blagovni centri v Brežicah, Trbovljah, Zagorju. Hkrati so ljudje predvsem v tranzitu, gredo hitro mimo nas... kolone, kolone hitijo - kaj vem, v Ljubljano, v Italijo, Avstrijo. Tisti veseli časi so pač minili.

DESORTIRANOST JE NEVERJETEN PROBLEM

PREDSTAVLJAMO VAM

NAŠ GLAS: Mar je naš asortiman neobvladljiv?

(Op. pisca: S tem vprašanjem sem že sama sebi dolgočasna, a zanimam me, kaj vse porečejo o tem VSI NAŠI TRGOVSKI POTNIKI.)

Ne. Prehod dogovorne v tržno ekonomijo ni le sistemska fraza, pač pa temeljita vsebinska sprememba. Lažje je trgovini! Kupi in proda. V proizvodnji pa kaj, za koga, kdaj... Pametni delajo določen proizvod, ko surovin zmanjka, imajo že nadomestnega...itd. Seveda so težave s tehnologijo - s tem strojem delamo to, za spremembo je potrebno toliko in toliko časa... itd.

Direktor DROGE, g. Matjaž Čačovič, je na zadnjem sestanku dejal: "Plan prodaje za zadnje tromesečje mora biti dosežen za 105%...", g. Vito pa je dejal: "105% ni dosegljivo, če bo plan dosežen za 102%, pa naj ne bo zamere!"

NE POGOVARJAMO SE O OBLAKIH

NAŠ GLAS: So nujni podatki dosegljivi z računalniško vodenimi plani prodaje?

Računalniki ne vodijo mesečnih planov niti stanja zalog, zato so potrebni drugi posegi. Skladišče v Ljubljani je premajhno...

NAŠ GLAS: (A vendar smo ga pred kratkim še zmanjšali!?, a tega ne povem na glas - op.p.) Distribucija, dostava blaga, termini dostave?

Blago za svoje stranke naročam v skladišču DROGE v Ljubljani. Za večje stranke - kot so DOLENJKA, MERCATOR v NM - pa kar v skladišču v Portorožu, oz. Seči.

Svoje stranke sem moral navaditi na dobavne roke zato vedo, kdaj jih bom obiskal.

Zadnje čase sem uvedel celo predhodno najavo svojega obiska. Obiščem pa najprej skladiščnika...

NAŠ GLAS: V skladišču ugotovite, kaj manjka...? Pišete tudi "bianco" zaključnice?

Iz skladišča stopim v komercialo. Ne pišem naročil v prazno. Prodajam, kar je. Trгоvec tako ali drugače reši, kar mu manjka. In če bi pisal v prazno, kdo pa bo vozil v Posavje, samo artikel ali dva...

UMETNOST JE IMETI ČAJE NA ZALOGI POLETI

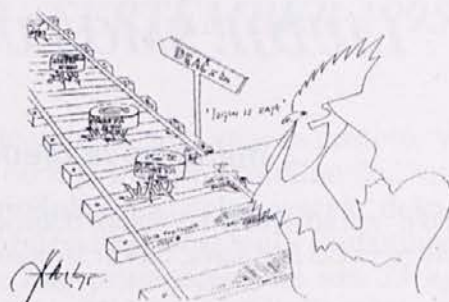

NAŠ GLAS: Smo v visoki prodajni sezoni DROGINIH proizvodov?

Da. In že zopet hodimo v prvi razred.

NAŠ GLAS: Že zopet desortirnost?

Recimo, kakor hočemo. Je pa takole-Mercator je velik, postaja še večji. Računalniško vodeno poslovanje zahteva, med ostalim, tudi 14 - dnevno predhodno sporočilo vsake, tudi cenovne spremembe pri proizvajalcu, v našem primeru DROGE. Ali pa, naši proizvodi so šifrirani, in če je ta šifra "prazna" (ni artikla, op.p.) toliko in toliko dni, jo računalnik zbriše!

NAŠ GLAS: Kaj poleg kave, ki je na prvem mestu, najbolje prodajate na vašem območju?

Riž, polento, sol - sledijo čaji. Očitno, zelo očitno se slabše prodajajo (zadnja leta) začimbe.

NAŠ GLAS: Zadnja leta?

Razmišljam, odhod populacije ljudi po letu 1991, drugega pametnejšega razloga ne najdem.

NAŠ GLAS: Ali bi kazalo slednje tržno raziskati, saj vse začimbe niso pekoče, če le te Slovenci ne marajo...

Tako nekako.

NAŠ GLAS: G. Vito, bi kakšno rekli o naši konkurenci?

Konkurenco si ustvarjamo sami! DROGA je firma z velikim D, in to ni samo moje mnenje. In ravno to mnenje bi morali bolje plasirati, ga posredovati javnosti še bolj, kot to delamo.

NAŠ GLAS: Prenekateri delavci menijo, da smo zelo uspešni, plačani pa ne tako dobro.

DROGA ogromno investira in to je precejšnja garancija za uspeh v prihodnje, tek na dolge proge - se temu tudi reče.

Kakovosti in kvalitete (certifikat ISO 9001) ne bomo niti dobili niti obdržali s srednjeveško tehnologijo.

nadaljevanje na strani 5

PREDSTAVLJAMO VAM

nadaljevanje s strani 4

NAŠ GLAS: V DROGO ste , g. Vito, prišli iz PLIVE Zagreb?

Tako je. Prodajal sem kozmetiko in drugo po širni Sloveniji. Tudi v Portorožu. Leta 1991 je prišlo sporočilo ČAKATI - NE DELATI, saj veste, kako je bilo. Z njimi sem se pogovoril lepo in odšel. DROGA je imela razpis, in tako sem tu.

NAŠ GLAS: Po vaših besedah sodeč, vam ni žal.

Ne. Povabili so me tudi nazaj v PLIVO, pa sem rekel - lepo smo se imeli, naj tako ostane.

NAŠ GLAS: Ste trgovski potnik DROGE Portorož, ste umetnik - slikar, rišete karikature, zelo aktualne kot vidim, ljubezljivo ste jih pripravili za tudi NAŠ GLAS, kaj še počnete?

Gobe lovim!

NAŠ GLAS: Oprostite, kje se gobe lovijo?

Jaz jih lovim po Gorjancih. Bežijo namreč pred menoj...

NAŠ GLAS: Nina - hčerka, Maksim - sine in vaša soproga, torej vaša družinica, pa gobe veselo pripravijo, če že kakšno zgrabite?

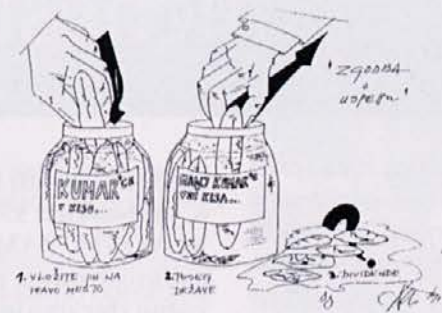
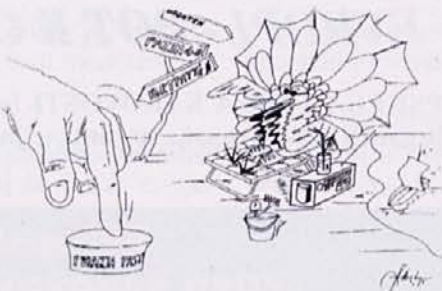
V mojo družinico sodijo še terierka Lusi, zlata ribica, fikus, da ne bom kregan - kuham pa jaz, in to zelo rad.

NAŠ GLAS: Če smem vprašati, uporabljate začimbe? Čigave?

Aha, to so menda - ne, čisto gotovo, DROGINE začimbe.

NAŠ GLAS: Kaj pa počnete v prostem času, g. Vito?

A je ta NAŠ GLAS radoveden! Na

Gorjance se hodim kregat sam s seboj, okoli hiše sadim rožice, vrtnarim, kamin pred hišo sem že trikrat zgradil. Žena pravi, da sem doktor za gradnjo kaminov... z otroki okoli pohajam, fotografiram!

UMETNIK NE SME BITI NORMALEN, TRGOVSKI POTNIK PA NE ABNORMALEN

NAŠ GLAS: G. Vito, imate svoboden delovni čas, in rekla bi, da ste umetnik in trgovski potnik?

Kljub osebni svobodi dela mora biti to delo neprekinjeno organizirano s sto na uro, bi rekel.

NAŠ GLAS: Pogrešate firmo v njeni množičnosti? Kaj menite o družabnih srečanjih delavcev DROGE?

Svojega dela sem vajen. Srečanja so v redu, potrebna. Bom prišel, drugič.

NAŠ GLAS: Za konec bi vas rada vprašala, KAJ MISLITE O DROGI PORTOROŽ?

Kadarkoli se v tej sicer majhni Sloveniji kaj nelepega dogaja - bodisi ob lastninjenju bodisi v poslovanju, mi je jako drago, in to zadnje poudarjam, da DROGE ni zraven.

Sicer pa mi je všeč delati za DROGO. Živim s firmo, tudi moja družina je v tej navezi. In vse skupaj je pomembno zadoščenje za delo, ki ga opravljam.

Takole, spoštovani bralci, sva se z g. Vitom pogovarjala zato, da vam ga predstavimo. Vedeti morate, da so karikature v tem zapisu njegovo delo. Če jih dobro razumete, vam bodo marsikaj dodatnega povedale. Enako velja za vse vmesne naslove v tem zapisu, ki so, tako kot so zapisani, izrečeni od g. Šaruge.

G. Vito Šaruga je očitno ponosen na to, da dela v DROGI Portorož, mi pa smo - mirne duše - lahko ponosni nanj!

Dragica MEKIŠ

DROGA
PORTOROŽ

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

KAKOVOST V EVROPI - POT K ODLIČNOSTI

To je bilo skupno geslo prvega EVROPSKEGA TEDNA KAKOVOSTI (od 6. do 12. novembra), ki sta ga pod okriljem komisije Evropske skupnosti organizirala Evropska organizacija za kakovost in Evropska fundacija za menedžment kakovosti.

To je vseevropska pobuda za dvig zavesti o pomenu kakovosti.

Namen tedna je v tem, da bi se ljudje zdaj in v prihodnje jasneje zavedali pomena kakovosti in pomena prizadevanj za izboljšanje le-te.

Pobudi smo se pridružili tudi v Sloveniji. Program sta pripravila Slovensko združenje za kakovost in njegova sekcija za nacionalni program kakovosti. O tem bomo pisali v prihodnji številki.

Kaj pa prispevek DROGE Portorož k tednu kakovosti?

Med zaposlenimi je bila vedno prisotna zavest o pomenu kakovosti izdelkov, sicer DROGA danes ne bi bila to kar je - uspešno podjetje.

Današnji čas pa od nas terja več. Uspešen nastop na trgu zahteva kakovost izdelkov in kakovost poslovanja celotnega podjetja. To pomeni, da moramo v DROGI vzpostaviti in vzdrževati učinkovit sistem obvladovanja oz. vodenja kakovosti povsod: v razvoju, nabavi, proizvodnji, logistiki, prodaji, računovodstvu itd.

Kot VSI VEMO, smo prvi korak naredili s tem, da smo začeli uvajati sistem kakovosti v skladu s standardi ISO 9001 z jasnim CILJEM: pridobiti CERTIFIKAT (spričevalo) sistema kakovosti.

Priti do cilja pa pomeni mnogo velikih in malih sprememb pri delu v vseh organizacijskih enotah in pri vsakem posamezniku.

Oblikovati želimo novo KULTURO KAKOVOSTI kot del KULTURE PODJETJA.

Kako smo se tega lotili in koliko je delo uspešno v različnih dejavnostih, že od vsega začetka spremljamo v Našem glasu. Tokrat predstavljamo uvajanje sistema v PC Zlato polje.

PONOVO BI VAS RADA SPOMNILA na aktivnost, ki smo jo na pobudo Borisa Birsar začeli že spomladi, vse zapos-

lene pa povabili k sodelovanju v NAŠEM GLASU št. 5-6, julij-avgust 1995. To je akcija VIZUALIZACIJA KAKOVOSTI. ZAMISLI IN PREDLOGE, kako narediti kakovost vidno, prijazno... in SLOGAN za kakovost, še vedno zbiramo in nagrada še vedno čaka. OPOGUMITE SE!

Maruška LENARČIČ

TRUD ZA KAKOVOST V PC ZLATO POLJE

12. septembra smo imeli v našem PC predpresjo za pridobitev certifikata ISO 9001.

Upali smo, da nam bo to uspelo že prej (v juniju), pa so bile - kot vedno - želje eno, resničnost pa nekaj čisto drugega.

Predpresja je pokazala, da smo sistem kakovosti zastavili dokaj uspešno, da smo zajeli in predvideli potrebne poti za obvladovanje naše proizvodnje.

Pokazala pa je tudi vse, kar nam še manjka, in nam naložila dodatno delo.

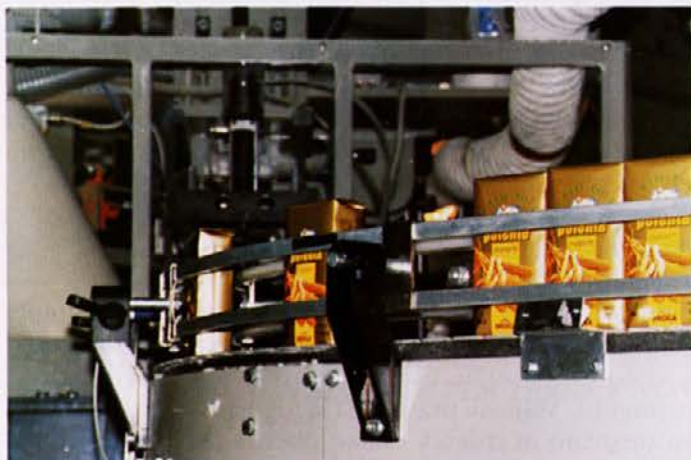
V zadnjih dneh novembra smo izdali organizacijske predpise, in kolikor hitro nam bo dopuščal čas, bomo overovali z "VELJAVNO" tudi navodila za delo, ki so sicer že nekaj časa na delovnih mestih, a "uradno" še niso potrjena.

Za delovna navodila smo predvideli mape, v katere so vložena posamezna delovna navodila, strojniki linij pa vanje lahko vnašajo predloge in popravke, saj so prav oni tisti, ki stroje v posameznih proizvodnih linijah najbolj poznajo. Želeli smo, da bi tako strojniki in delavci ob linijah začutili povezavo s pripravami za izpeljavo obvladovanja kakovosti.

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

Dnevno proizvodnjo spremljamo v Dnevnikih pri Instan-tih, Rižu in Začimbah in vanje beležimo tudi medfazno in končno kontrolo procesov.

Pri tem smo naleteli na vrsto neskladij, ki jih ali jih še bomo odpravili, popravili in dodelali, in tudi če bo to edino odpravljeno neskladje, menim, da naše delo ni zaman in ne samo sebi namen.

Direktor PC je nekajkrat sklical vse zaposlene v PC in po-jasnjeval namen in potrebo po obvladovanju kakovostne proizvodnje, potrebo po večji disciplini in vestnem delu. Ob predajah navodil smo poudarjali, kaj želimo s pisnim spremljanjem proizvodnje doseči in kako lahko vsakdo med nami doda svoj delček v mozaiku popolnega obvladovanja procesov.

Saj končno vse, kar pišemo, uvajamo in predpisujemo, ni nič drugega, kot to, kar že leta počnemo(jo), in je del do-bre proizvodne prakse DROGE!

Odslej bo le zapisano, in ko bo zaživelo, nam bo vsem lažje: vedeli bomo, kaj je naše delo, kam se moramo obrniti po pomoč, kaj moramo spremeniti, da bo skladno z zapisa-nim.

Lažje bomo poiskali vzroke za težave v procesih, ali za na-pake ob morebitnih reklamacijah naših izdelkov in z ust-reznimi ukrepi odpravljali neskladja.

Kaj bi lahko še napisali o "ISU", da ne bi bilo zgolj naštevanje dejstev in že zato dolgočasno in suhoparno?

Lahko napišem le svoje izkušnje, ki sem jih doživela v tem letu, odkar sem prišla v DROGO in se ukvarjala pretežno s pripravo dokumentacije, ki jo zahteva standard ISO 9001. V začetku nisem poznala ne zahtev standarda ne proiz-vodnje v našem PC ne organizacije dela.

Spoznanja so prihajala počasi in sčasoma dozorevala ob pisanju organizacijskih predpisov in navodil za delo.

Veliko so mi ob spoznavanju proizvodnih linij pomagali naši strojniki, kar je bilo prijetno presenečenje. In takih reči ponujene roke novincu, človek ne pozabi.

Verjetno bo drugim novincem v bodoče lažje, saj bodo ob

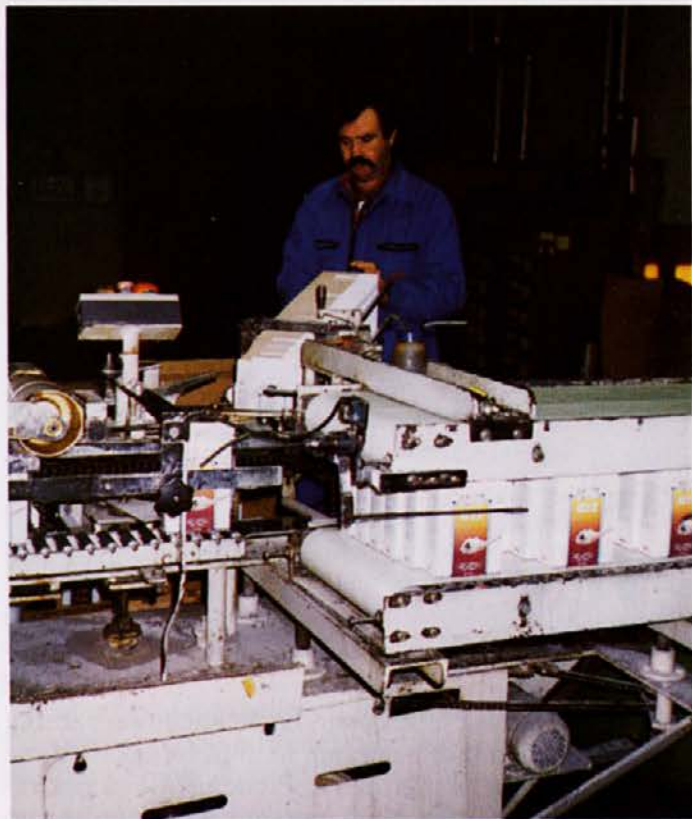
prebiranju organizacijskih predpisov in navodil hitreje spoznali proizvodnjo in doba uvajanja bo krajša.

Mislim, da kot mineva čas in nam vodja službe za kakovost "ne da mira", se udeležujemo seminarjev o kakovosti in pišemo navodila, usklajujemo delo med posameznimi službami in zaznavamo pomanjkljivosti, ki jih prej nismo opazili, ali pa smo sproti pozabljali nanje, tako se tali prikrit odpor do "ISA" in prihajamo v fazo sprejemanja novosti. S tem vsekakor nočem trditi, da smo z delom končali, daleč od tega!

Kakovost - kot naš cilj bomo morali vzdrževati in dopol-njevati.

Vendar bo v bodoče lažje še kaj dodajati predvidenemu sistemu kakovosti, če bo sodelovanje vseh nas boljše, saj končno vsi delamo za isto stvar! Ozko "varovanje" svojih področij, zgolj iskanje drobnih napak kolegov in privoščljivost ter zavist delujejo destruktivno in nas kot lju-di siromašijo!

Čisto normalno je, da zaposleni čutimo odpor do predpi-

sov. Zdi se nam, da povečuje sistem kakovosti le pisanje papirjev, ki so sami sebi namen. Če pa smo pošteni sami s seboj, potem pač moramo priznati, da ne pišemo radi in da se bomo morali tega ponovno naučiti.

Ob pozitivnem razmišljanju, ki je še kako potrebno za sodelovanje in izpeljavo zastavljenih ciljev, verjamem, da nam bo uspelo.

Mirjam DERENČIN

ZLATO POLJE

LINIJA RIŽA V PC ZLATO POLJE

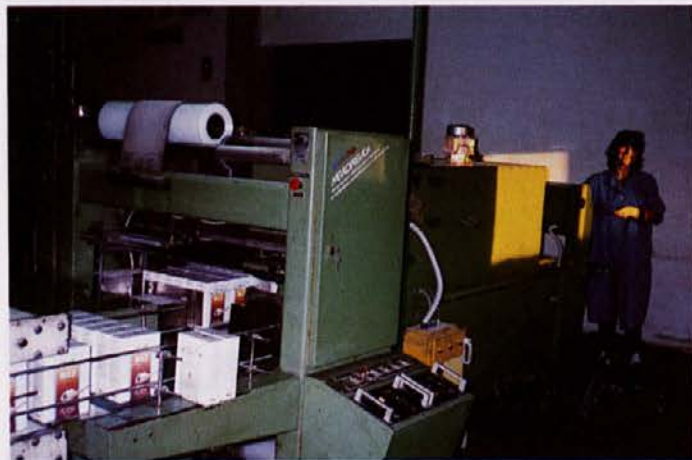
DROGA se je odločila za proizvodnjo in pakiranje riža leta 1980-81, ko je v okviru obnove obrata Sudest v Gradišču kupila novo postrojenje. Od takrat do danes so bile na tej liniji storjene le manjše spremembe. Linijo riža nam je predstavila Mirjam Derenčin, programski tehnolog v PC Zlato polje.

PC Sudest in PC Zlato polje sta bila s 01.03.1995 združena v skupni PC Zlato polje.

Proizvodnja riža

Proizvodnjo ločimo v dve fazi: faza predelave riža in faza pakiranja prečiščenega riža. V predelavi surovino očistimo na vrsti naprav, kot so: trajer (sito), kjer se izločijo zelena zrna, separator, ki izloča kamenčke in teže delce, stroj, ki izloča lomljena zrna (riževe polovičke), vibrator, ki ločuje kredasta zrna, in kalibrator, ki ta zrna izloča od ostalega riža.

Prečiščen riž-polizdelek gre v pakiranje. Pakiramo na treh različnih pakirnih strojih, na enem 1000g izdelke, na drugem 500g izdelke in na tretjem 800g v vrečke. Ka-

paciteta predelave je 2t/h, vendar že kmalu po začetku predelave lahko tudi pakiramo in ni treba čakati, da se napolneta silosa za polizdelek. Predelujemo in pakiramo različne vrste riža, ki jih potem kakovostno-sortno tudi ločujemo z različno barvo zaklopnici. V beli zaklopnici in 800 g vrečki je riž LIDO in podobne sorte, v rumeni zaklopnici je riž SANT'ANDREA, v modri PARBOILED riž in v zeleni zaklopnici naravni ali riž CARGO. Sčasoma se posamezne sorte riža izrodijo in nadomestijo jih nove-kakovostno enake sorte. Naše izdelke pa bi lahko razvrstili tudi po prehrabeni vrednosti, saj je v beli in rumeni zaklopnici ter vrečki beli riž (oluščen poliran), v modrih zaklopnicah (500g in 1000g) parboiled

riž in v zeleni zaklopnici oluščeni nepolirani riž. Parboiled riž in naravni riž sta za prehrano pomembnejša, saj vsebujeta hranilne snovi, ki jih belemu rižu s poliranjem odstranimo. Naravnemu rižu je odstranjena le trda semenska ovojnica, ostane pa semenska lupina, ki vsebuje vitamine in minerale ter vlaknine, ki so za prehrano še kako pomembni. Parboiled riž ima po posebnem postopku predparjenja surovih riževih zrn ohranjenih večino hranljivih snovi, ki preidejo iz semenske ovojnice v zrno. Zato je barva parboiled riževih zrn jantarna. Po predparjenju rižu brez škode odstranijo ovojnico in zrna obrusijo, saj so vitamini in minerali sedaj v zrnu in ne več v semenski ovojnici.

Kako je s surovino?

Neprečiščen riž uvažamo, saj je na rumeni zaklopnici tudi naveden kot italijanski riž. Ob tem pa se srečujemo z vrsto problemov, od katerih problem pravilnika ni najmanjši. Veljavni pravilnik (še jugoslovanski) obravnava surovino in izdelek enako obema predpisuje enake kakovostne zahteve. Ker pa se kvaliteta riža v odvisnosti od letine spreminja, surovina ne more biti vedno enaka in ne enake kakovosti kot izdelek po predelavi! Italijani spreminjajo zahteve v odvisnosti od letine in kot vodilni v Evropi na tem področju določajo kvaliteto za Evropo. V DROGI lahko surovine različne kakovosti obdelamo tako, da dobimo kvaliteten izdelek. Seveda je predelava povezana s stroški. Tisti pa, ki riž zgolj uvažajo (že pakirani ali ga pakirajo sami), v takih primerih konkurirajo z uvozom cenejših-manj kakovostnih vrst riža in potem smo, ker želimo zagotavljati kvaliteto, dražji, da ne govorimo o težavah pri uvozu. S kontrolo kakovosti riža-surovine, proizvodnega procesa in izdelkov na tem področju želimo pridobiti certifikat ISO 9001 in še bolj zadovoljiti naše kupce. Veliko pričakujemo od novega, Slovenskega pravilnika za riž, za katerega je Vili Kleva pripravil naše predloge in ki naj bi razmejil zahteve za riž - surovino in izdelke - predelave te surovine.

Kakšni so načrti o razvoju linije?

Decembra letos bodo v PC-ju pričeli s proizvodnjo dolgozrnatega riža, s proizvodom, ki bo izpopolnil ponudbo DROGINEGA riža. Ta proizvod je namenjen predvsem tistim kupcem, ki riž kupujejo v Avstriji, in tistim sladokuscem, ki jim je všeč kitajska kuhinja. Odobren je tudi nakup stroja za vakuumsko pakiranje riža. Ta investicija bo nadomestila enega od obstoječih (ne vakuumskih) pakirnih strojev, ki je dotrajan. Odločitev za nakup takega stroja je bila sprejeta po ugotovitvah, da na italijanskem trgu prevladujejo vakuumska pakiranja, saj omogočajo popolno zaščito izdelka. To je še posebej

ZLATO POLJE

pomembno pri naravnem (cargo) rižu, ker ima zaradi luske določeno količino maščob in ima zaradi tega omejen rok trajanja (9 mesecev), kar za ostale vrste riža ne velja.

ANUGA, prehramben sejem, ki ga pripravijo vsako leto v Koelnu v Nemčiji, je predstavil tudi izdelke riža. Kakšne so novosti na tem področju?

Novost so izdelki, ki vsebujejo različne vrste riža, pomešane med seboj, in izdelki riža, katerim je dodana zelenjava. Vrstam riža je dodan tudi **divji riž** (wild rice), kar naredi izdelek za oko bolj privlačen (divji riž je temen). Prevladovali pa so predvsem izdelki, ki gospodi-

njam omogočajo hitro pripravo. To so pripravljene rižote z zelenjavo ali drugimi dodatki.

Za vso to proizvodnjo so seveda tudi ljudje.

"Poleg tehnologov, ki sledijo spremembam na trgu doma in drugod, ter spremljajo potek proizvodnje in kvaliteto proizvodov, je pri proizvodnji in pakiranju riža stalno zaposlenih šest ljudi, dva vzdrževalca in štiri delavke. Po potrebi se v proizvodnjo vključijo še ostali delavci," je povedala vodja proizvodnje **Nevja Carič**. "Proizvodnja riža se odvija le v eni izmeni. Proizveden in spakiran riž se sproti prodaja toda za drugo izmeno še ni potrebe," je dodala ga.Carič.

Mirjam DERENČIN
Majda VLAČIČ

Ali ste videli ...

•CURATE LA PULIZIA E L'IGIENE COME A CASA VOSTRA PERCIÒ NON SPUTATE PER TERRA E NON GETATE RIFIUTI

•SKRBJTE ZA ČISTOČO IN HIGIENO TAKO KOT DOMA, ZATO NE PLJUVAJTE NA TLA IN NE MEČITE ODPADKOV

Opozorilo je na zidu podstrešja v ARGU že več kot petdeset let.

Po njem se danes nihče več ne ozre, ne vidi ga nobeden razen pajkov. Spustijo nit. Nanjo se oprime prah in tako nastane okras, ki razume sporočilo. Razume ga in uboga, saj obstane spoštljivo le na robu zapisa, kakor okvir.

Besedilo smo našli takšno, kot kaže fotografija.

In danes?

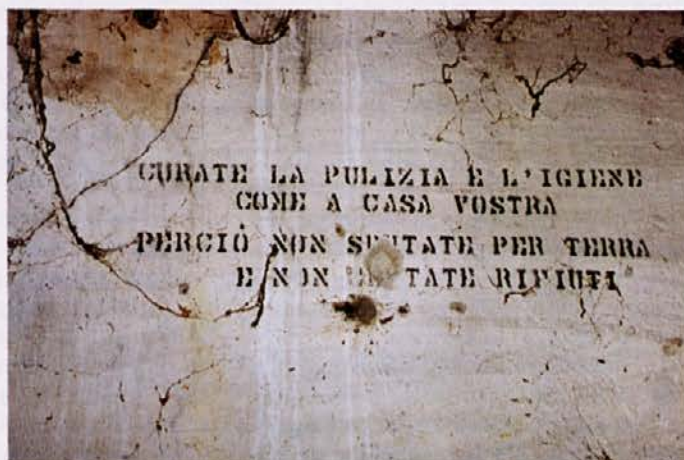
Praviloma ne pišemo po zidovih, pač pa po papirju in predvsem v računalnik.

Primer:

Predpis P

Predmet: PRANJE

- pranje postoriš pravilno po predpisih
- pravilen postopek pranja poteka počasi, pazljivo
- pazljiva poraba praška: prepovedano premalo praška, prepovedano preveč praška
- preveč praška pomeni preveliko porabo
- premalo praška pomeni površno pranje
- pereš prav povsod
- po podu počistiš, pereš po potrebi
- po potrebi pereš prav posebno pazljivo

- po pranju prekontroliraš
 - pred pričetkom proizvodnje povsod prekontroliraš
 - prepovedano pohajanje pred pranjem, pa po njem
 - pokrivala predpisana pravtako predpostavljenim, pomočnikom, plešastim
 - prizadeti podvrženi preskus poznavanja predpisov po planu
 - plan preskušanja priložen predpisu.
- Pripomba: predpis postane polnoveljavni po prenehanju postopka pranja po prejšnjem postopku.

Črke z zidu in današnje iz računalnika imajo nekaj skupnega: čitljive so samo za tistega, ki jih hoče in želi prebrati.

Kaj pa učinek?

b.p. (beri: brez podpisa)

VARSTVO PRI DELU

MESEC POŽARNE VARNOSTI - NOVOSTI IZ ZAKONODAJE

V oktobru, ki je v Sloveniji razglašen kot mesec požarne varnosti, smo izvedli prikaz praktičnega gašenja z ročnimi gasilnimi aparati v PC ZAČIMBA.

Prikaz in gašenje je opravil strokovni sodelavec za VPD in PV DROGE. Prisotni delavci so tudi sami poskusili aktivirati ročni gasilni aparat tipa "S", to je aparat s suhim prahom proizvajalca PASTOR Zagreb, in pogasiti goreči sod z nafto, tako da so se prepričali, da aparati niso le za okras ampak, so čisto uporabni in učinkoviti pri boju z rdečim petelinom.

Na osnovi nove zakonodaje o požarni varnosti iz leta 1993 pa je izšel letos v aprilu (Ur. list RS 22/95) tudi nov pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov, ki je v praksi začel veljati 7. novembra letos.

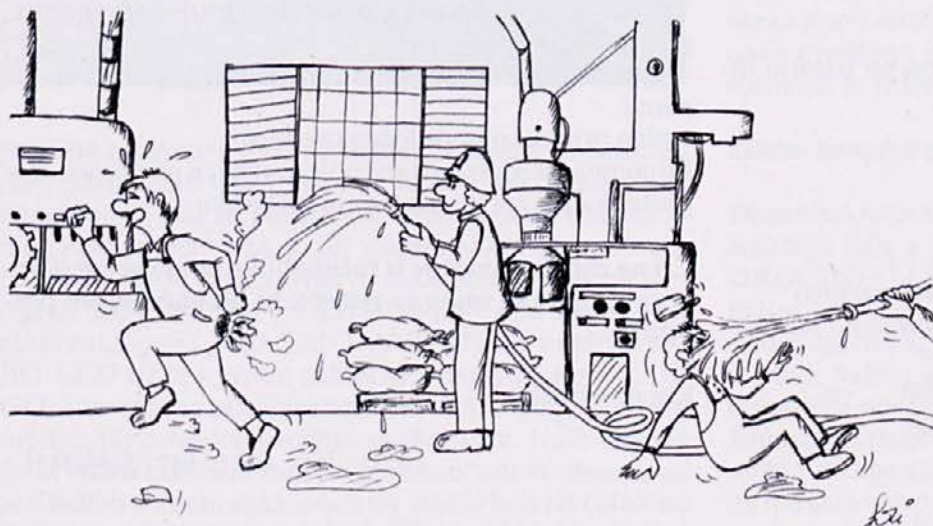
Ta pravilnik prinaša vrsto novosti, za nas kot lastnike aparatov, pa tudi za njihove proizvajalce, zastopnike in uvoznike (lastnike certifikatov) ter vzdrževalce. Bistvo novega pravilnika je, da so našteje odgovorne osebe, vključno s požarnim inšpektorjem, resnično zavezane k redu. Odgovornost vsakega izmed njih je popolnoma jasna, nespoštovanje novih pravil pa lahko ugotovljivo, dokazljivo in kaznivo.

Po 7. novembru letos je v Sloveniji prepovedano prodajati nove gasilne aparate, ki nimajo slovenskega certifikata o ustreznosti. Na aparatu mora biti naveden njegov proizvajalec, uvoznik, tip aparata, tovarniška številka, žig prodajalca, letnik prodaje, podpis proizvajalca, in kar je zelo pomembno, številka

certifikata, ki se začneja z USMGA in nadaljuje s številko.

Lastniki starih aparatov, ki bodo servisirali gasilne aparate po navedenem datumu, bodo to lahko opravili le pri pooblaščenem servisu, ki opravi temeljit servis in zalepi na aparat potrdilo o brezhibnem delovanju, ki bo hkrati vsebovalo potrdilo o vzpostavitvi identičnosti in s tem dveletno garancijo za aparat. To pomeni, da se namesto vsakih 6 mesecev, kot do sedaj, gasilni aparati servisirajo vsakih 24 mesecev. Z novim pravilnikom je v Sloveniji prepovedano prodajati in servisirati gasilne aparate srbskega podjetja Vatrosprem, ki zaradi embarga ne more imeti zakonitega zastopnika, ki bi lahko skrbel za redno servisiranje teh aparatov, in za tiste gasilne aparate, ki so bili uvoženi od proizvajalcev, ki nimajo zastopnikov v Sloveniji in s tem ne slovenskega certifikata. Vsi ti gasilni aparati se pri prvem servisu *morajo izločiti in zamenjati z novimi po novih pravilih.*

Albert SUBAN

DOGODKI

PRIŠLI - ODŠLI od 1. 10. 1995 do 31. 10. 1995

PRIŠLI:

ZORN Veronika, pravnica, SKUPNE SLUŽBE, del. razmerje za nedoločen čas

KOVAČIČ Gregor, pripravnik, PC ZAČIMBA, del. razmerje za določen čas

ZAMUDA Andreja, pripravnik, PC GOSAD, del. razmerje za določen čas

MIŠIGOJ Barbara, saldakontist, FINANCE, del. razmerje za določen čas

ŠKRABA Aleš, pripravnik, FINANCE, del. razmerje za določen čas

JAKUS Franko, kurjač, PC ARGO, del. razmerje za določen čas

ODŠLI:

BONIFACIO Marcello, ref. za sploš. zad., SKUPNE SLUŽBE, na lastno željo

BEDJAČ Hermína, proiz. delavka III., PC GOSAD, del. razmerje za določen čas

ROŠKARIČ Marija, proiz. delavka I., PC ARGO, del. razmerje za določen čas

KRT Mirko, proiz. delavec III., PC ARGO, del. razmerje za določen čas

DONČIČ Vidosava, proiz. delavec III., PC ARGO, del. razmerje za določen čas

31. 10. 1995 je bilo v DROGI zaposlenih 724 delavcev, od tega 333 moških in 391 žensk.

V delovnem razmerju za nedoločen čas nas je zaposlenih 634, v delovnem razmerju za določen čas pa 90 delavcev, od tega 5 pripravnikov.

V DROGI HRVATSKA je bilo v oktobru zaposlenih 18 delavcev.

Kadrovska služba

JUBILANTI

V NOVEMBRU praznujejo delovni jubilej naslednji naši delavci:

10-letni delovni jubilej

PAVLOVIČ IVAN iz PC ZAČIMBA

20-letni delovni jubilej

CARIČ MIRKO iz PC ZLATO POLJE

DOLHER MITJA iz PC ARGO

MAHNIČ MARIO iz PC SOLINE

ISKRENE ČESTITKE!

Višina jubilejnih nagrad za OKTOBER (izplačila v novembru 1995):

- za 10 let delovne dobe	33.595,50 SIT
- za 20 let delovne dobe	50.393,00 SIT
- za 30 let delovne dobe	67.191,00 SIT

Kadrovska služba

SOLINE

ZA NAMI JE SEZONA

Za nami je slaba sezona pridelave soli. Leta 1994 smo nagrabili 10.800 ton soli, letos pa 1.270 ton.

V proizvodnji oziroma pridelavi soli na naraven način je vremenska rizičnost stalno prisotna.

Sol je pomembna strateška surovina za bazno kemično industrijo, za posip cest v zimi, za prehrano itd., zato z različnimi ekonomskimi vzvodi skrbijo, da ima na trgu nizko ceno. Pridelava soli je subvencionirana, v rokah državnih monopolov ali pa je trg s soljo strogo nadzoren.

V tej situaciji PC SOLINE lahko izbere samo pot največje možne racionalizacije stroškov pridelave soli. Največji del stroškov je vzdrževanje infrastrukture proizvodne površine, še največ na tistem delu, kjer se kristalizira sol. Drugi del stroškov pa gre za vzdrževanje celotnega krajinskega parka, posebno zunanjih morskih nasipov in nasipov ob kanalih, da preprečujemo vdor vode na soline.

Stroške pri kristalizaciji bi lahko zmanjšali samo z veliko spremembo tehnologije pobiranja soli, za kar pa bi rabili soglasja tako imenovanih naravovarstvenikov oziroma državne naravovarstvene birokracije.

Soline so bile leta 1989 z občinskim odlokom razglašene za KRAJINSKI PARK zaradi pomembne etnološko - tehnične dediščine proizvodnje soli.

Dodatno pa je pomembnost tega prostora razglasila še država zaradi bivanja vodnih ptic. S temi odloki so se pogoji dela za nas zaostri, za vsak poseg, tudi za vzdrževalna dela, moramo imeti soglasja naravo-

varstvene birokracije. Lani julija smo v duhu nove zakonodaje zaprosili državo za koncesijo za uporabo morske vode kot naravnega vira vzgojo rib, školjk in rakov. Odgovora še nismo dobili. Naši razvojni programi stojijo, dohodka in delovnih mest ni in jih še lep čas ne bo. **Nesporno ostaja le, da se vsi strinjajo, da je treba soline ohraniti.** Do sedaj jih je ohranjalo delo solinarjev ali bolj učeno povedano gospodarska dejavnost, ki je prinašala vsaj nekaj dohodka, s katerim se je kolikor toliko vzdrževalo področje solin. Država ima finančne probleme že pri vzdrževanju "najpomembnejšega" zaščitnega območja, to je Triglavskega narodnega parka. Narodni park pomeni veliko višjo kategorijo pomembnosti kot krajinski park, ki je pomemben na občinski ali vsaj regionalni ravni. Vsak lahko sklepa, da bo zelo težko najti denar za vzdrževanje takšnega, zaradi uničujočega dela morja izpostavljenega območja, če ne bo v njem gospodarja, ki bo imel dovolj dohodka za upravljanje.

Država bo morala subvencionirati tega razglašenega zaščitnega območja.

DROGA je pripravljena investirati v tehnološki razvoj predelave soli za dvig kvalitete prodaje soli in za večanje donosnosti oziroma dodane vrednosti v izdelkih.

Na kratko to pomeni povečanje naše konkurenčnosti na trgu. Za povečanje konkurenčnosti smo se pripravljene pogovarjati tudi s konkurenco, vendar vedno z enim samim ciljem: izboljšati naš tržni položaj. Sedanji velik tržni delež nam to omogoča.

Peter DERŽEK

SEJMI, KONFERENCE

Obisk sejma FIE - Food Ingredients Europe

Med 7. in 9. novembrom je v Frankfurtu potekal sejem FIE - Food Ingredients Europe. Letošnji sejem je bil jubilejni, deseti po vrsti, po obsegu pa za četrtno večji od lanskega. 650 proizvajalcev iz 50 držav je razstavljalo sestavine in dodatke, namenjene pripravi in dodelavi najrazličnejših prehrabnenih izdelkov. Sejem je po oceni organizatorjev obiskalo 18.000 obiskovalcev, med njimi tudi okoli 50 razvojnikov iz živilske oziroma prehrabnene stroke iz Slovenije.

Sejemska razstava in spremljajoči seminarji so bili namenjeni strokovnim srečanjem ter izmenjavi izkušenj in informacij o obstoječih ter novih sestavinah, dodatkih ali izdelkih. Zanimanje zanje se iz leta v leto povečuje, saj se z njimi dviguje kakovost izdelkov, podaljšuje njihova trajnost, povečuje zdravstvena ustreznost, predvsem pa izboljšujejo njihove organoleptične lastnosti (vonj, okus, barva, tekstura). S tem postajajo izdelki bolj privlačni in bolj sprejemljivi za potrošnike, posledica pa je seveda večja tržna uspešnost. Za ilustracijo naj naštejemo le nekatere novosti: za razvoj tudi že pri nas uveljavljenih varovalnih živil bodo dobrodošli jajčni rumenjaki brez holesterola, marcipan brez mandljev in z zmanjšano vsebnostjo holesterola ali funkcionalni dodatek "zmagovalnega tria", vitaminov C in E ter karotena, ki varujejo organizem pred prostimi radikali. Vrsta in količina dodatkov je v posameznih delih sveta zelo različna, zato poleg FI Europe

potekata vzporedno še dva sejma: FI South America (v Sao Paulu) in FI Asia (v Hong Kongu).

Med razstavljalci so bili proizvajalci sestavin in dodatkov za mlečno, mesno, pekarsko in konditorsko industrijo ter za industrijo pijač in napitkov, dobavitelji za vse vrste rastlinskih sestavin od kulinaričnih zelišč, začimb, dehidrirane zelenjave do tropskih sadežev in ekstraktov ter aditivov od arom do antioksidantov. Edini slovenski proizvajalec s samostojnim razstavnim prostorom je bil Etol. Na razstavnih prostorih je bilo mogoče dobiti kakovostne informacije o posameznih sestavinah in dodatkih tudi s tehnološkega vidika, saj so bili večinoma prisotni tudi tehnologi proizvajalcev.

Helena ČOK
Ljubica NAGY

NAŠI POTNIKI V ZLATEM POLJU

Konec oktobra smo organizirali redni sestanek s potniško službo, tokrat v PC Zlato Polje v Gradišču.

Ogledali smo si vse proizvodne faze v PC - zelišča, ekstrakcijo, mlevske izdelke, riž, začimbe - kar predstavlja tudi del

izobraževanja in boljšega poznavanja tehnologije in izdelkov s strani potnikov.

Predstavniki Zlatega polja so potnike seznanili z razmišljanji o spremembi nekaterih embalaž, o predvidenih novih izdelkih in podrobneje predstavili mlevske izdelke z vidika t.i. zdrave hrane.

Vodja marketinga je podal informacijo o aktivnostih, ki so predvidene v zadnjih dveh mesecih leta na marketinškem področju - degustacije, prezentacije, medijske akcije.

Pri analizi podatkov o prodaji blaga preko potniške mreže ugotavljamo, da se količinski podatki v zadnjih mesecih popravljajo in da so se že zelo približali planu. Seveda smo se v razpravi dotaknili vseh problemov, s katerimi se srečujemo na trgu in tudi tistih, ki nastajajo znotraj podjetja.

Direktor DROGE g. Čačovič je podal informacijo o rezultatih poslovanja v 8 mesecih in o poteku lastninskega preoblikovanja DROGE.

Naslednje srečanje s potniki bo v začetku decembra v Portorožu, kamor bomo povabili tudi potnike hčerinske firme DROGA HRVATSKA.

Silvo POŽAR

MI MED SEBOJ

ADAM ZOLTANSKI - ŠTUDENT IZ KATOWIC

Nov mlad obraz, obraz tipičnega študenta, ki ste ga verjetno že opazili med nami, je obraz Adama Zoltanskega iz Katowic na Poljskem. V Slovenijo je prispel v prvi polovici oktobra in se za kratek čas zaposlil v DROGI. Kako in zakaj? Adam ima svoj "trenutni sedež" na upravi DROGE v pisarni "Izvoz zelišč in gob". Ker tudi sama delam v tej pisarni, je bil pogovor z Adamom opravljen "mimogrede". Adam se je rodil pred 23 leti v Katowicah, v mestu, kjer živi. Končuje študij na Akademiji ekonomije v Katowicah. Je študent, ki si je študij popestril z delom.

Že na Poljskem se je zaposlil na Institutu za raziskavo javnega mnenja na tržišču. Tu je delal šest mesecev; štiri mesece je obiskoval ljudi po domovih in jih anketiral, zbiral mnenja o različnih izdelkih, dva meseca pa je delal prav na institutu. Januarja 1994 je odšel na šestmesečni študij v Italijo. Študij je organiziran v okviru programa Tempus, programa Evropske skupnosti za vzhodno Evropo. ES financira študij in poišče organizatorje študija. V Italiji je bila to organizacija IFOA (Istituto formazione operatori aziendali). Po dveh mesecih učenja jezika je Adam poslušal predavanja na šoli za zunanjo trgovino v Reggio Emilii.

Po vrnitvi na Poljsko je nadaljeval študij na ekonomiji, kjer je v kratkem roku (oktober 94-junij 95) zaključil štiri semestre študija. Preko organizacije AIESEC (organizacija mednarodne izmenjave študentov deluje v 80 državah), je prispel v Slovenijo. Pri nas bo približno tri mesece. V tem času bo spoznaval dejavnosti DROGE in njene proizvode ter na podlagi spoznanj skušal ugo-

za komuniciranje v italijanskem jeziku. Zaposlitev mu je zanimiva tudi zaradi tega, ker je prvič v prehrabeni industriji in v veliki firmi. Ogledal si je številne proizvodne linije in srečal veliko ljudi. Prijetno je presenečen nad prijaznostjo ljudi in njihovo pripravljenostjo predstaviti lastno delovno mesto. Presenečen je tudi nad kvaliteto proizvodov, tako DROGINIH kot ostalih slovenskih firm, saj na Poljskem proizvodi iz nekdanje Jugoslavije niso imeli imidža visoke kvalitete oz. tehnološkega napredka. Po njegovem mnenju so DROGINI izdelki zelo kvalitetni, toda tudi zelo dragi. V primerjavi s poljskim tržiščem so v Sloveniji domači izdelki zelo dragi, velikokrat dražji od uvoženih, kar ni normalno za njihovo tržišče. Sprašuje se, kako lahko preživijo domače firme, če domača proizvodnja ni zaščitena. Odgovorili smo mu (med pogovorom nisva bila sama), da se tudi sami čudimo temu. Primerjal je cene v različnih krajih Slovenije (predvsem v Ljubljani in v Kopru) in ponovno ugotavljal, da je v Sloveniji življenje drago, da pa imamo Slovenci radi dobro hrano.

V decembru bo Adam ponovno na Poljskem; na podlagi spoznanj v DROGI bo poskušal najti morebitne poti (grosista) za plasiranje izdelkov na tem tržišču. V Slovenijo se bo vrnil po božičnih praznikih. Upamo, da bo tudi takrat prišel s pozitivnimi občutki. Zato mu želimo veliko uspehov pri delu in seveda tudi pri študiju.

Majda VLAČIČ

toviti možnosti vstopa Droginih izdelkov na poljsko tržišče.

Kako se Adam počuti v Sloveniji in v Drogi in kakšna so njegova spoznanja? Občutki so pozitivni. Že takoj ob prihodu je bil prijetno presenečen ob ugotovitvi, da je Obala dvojezično področje in da bo imel večje možnosti

POEZIJA

IZ POZABE

minuli trenutki
ptice selivke
se smeraj
vračajo
v neslišnem letu
nepričakovano
s mehkiimi krili
odstirajo
že davno pokopane
svetove
ptice selivke
v jeseni hotenj
nad neplodnim cvetjem
spominov
ob praznih cestah
ki nikamor ne vodijo

S.P.

GOSAD

USPEŠNA TRGOVINA

Morda se še spomnite, da smo v DROGA PC GOSAD pred enim letom odprli trgovino z Drogini izdelki. Morda se tega ne spomnite več. Mi, ki delamo v GOSAD-u, v to trgovino zelo radi hodimo in naši delavki, ki je zaposlena v tej trgovini, pomagamo ustvarjati promet.

Promet. O tem se je veliko govorilo že pred odprtjem te trgovine. Bili so posamezniki, ki so govorili, da se to ne bo obneslo, da ne bo prometa ipd. Danes, po enem letu, lahko zagotovo trdimo, da so se tisti, ki so se odločili za to, dobro odločili. Uspeh te trgovine je zagotovljen, saj je presegla vsa pričakovanja in lahko govorimo o donosnosti trgovine, o dobičku.

Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti, da imata veliko zaslug k temu za uspešno delo tudi prodajalki **MARIJA KIRIČ** in **SILVA HORVAT**, ki jo nadomešča. Samo ona ve povedati, kako težko je ustvariti promet, če se prodaja drobne stvari, drobne izdelke. Koliko kupcev se mora obrniti v trgovini, če pride eden po čaj, en kupec po zavitek kave ali po druge drobnarije. Koliko truda, potrpljenja, prijaznosti in vsega je potrebno vložiti, da si pridobiš kupca in da se ta tudi vrne oz. da se vrača v našo trgovino. Včasih opazujem Marijo Kirič, ko zaključuje delovni dan, kako je utrujena, pa vseeno zadovoljno reče, da je imela uspešen dan, da je veliko iztržila. Vse te naše prodajalke bi morali ceniti, saj je od njih samih velikokrat odvisno, ali bo trgovina poslovala dobro ali ne.

PC GOSAD je vključil v prodajo tudi možnost nakupa ozimnice, ki smo jo pripravili v PC-ju. Sestavljena je iz vseh naših izdelkov - vložene zelenjave. Največ pa je povpraševanja po našem zelo dobrem ajvarju, ki ga ga. Marija veliko proda.

Kupci ne kupujejo več velikih količin, ampak po eno stekleničko npr. gobic v olju, ajvarja in ostalih naših izdelkov. Kolikokrat je potrebno dopolniti zalogo na policah, kolikokrat je potrebno kupcu pomagati, da najde izdelek, mu povedati, kaj vse vsebuje! Kupci so namreč vedno bolj zahtevni.

Torej lahko zaključimo, da je bila naložba dobra, da se je po enem letu ustvaril dohodek, da se je zvedelo za to trgovino, da prihajajo kupci iz oddaljenih krajev, ne samo iz Središča ob Dravi in okoliških krajev in da imata veliko zaslug za to prijazni prodajalki Marija Kirič in Silva Horvat.

Danica KRAJNC

PREHRANA NAŠA VSAKDANJA

PRAZNA VREČA NE STOJI POKONCI- ŠE TOKRAT!

S tokratnim zapisom zaključujemo pisanje o prehrani med delovnim časom. Ne da bi s pisanjem dosegli za vse okuse pravo rešitev, a nekaj se je vendarle premaknilo, tudi zaradi našega pisanja - si upamo zapisati.

In če smo aprila letos začeli s pisanjem, kako in kaj jedo po naših PC in službah, bomo tudi zaključili podobno.

- V PC GOSADU je stanje nespremenjeno. Večina jih je toplo malico, ki jo pripeljejo iz bližnjega gostišča.

- V skladišču Ljubljana zaenkrat prehrana med delom še ni rešena. Bližnje gostišče je predrago, kvaliteta ne najboljša. Upamo le, da se bo vse to kmalu spremenilo! **Ni pa prav, da v ljubljanskem skladišču nimajo niti kavice niti čaja!**

- V ZLATEM POLJU pridno in dobro kuhajo in jedo. Problemov z malicami ni.

- V ARGU so velike spremembe. Predstavili smo vam že g. Mirjano, novo najemnico DROGINE kuhinje v ARGU. Od tam pridno vozijo tople in hladne malice v SOLINE, ZAČIMBO - pa tudi v skupne službe. Marsikaj lahko dosežemo, le dogovarjati se je potrebno, v tem primeru z gospo Mirjano, tel. 61-221. Še vedno pa vljudno prosimo, za nove predloge ali tudi želje.

Dragica MEKIŠ

INTERNET

NEKAJ BESED ZA VZPODBUDO ALI NIKAR NE OBUPAJTE

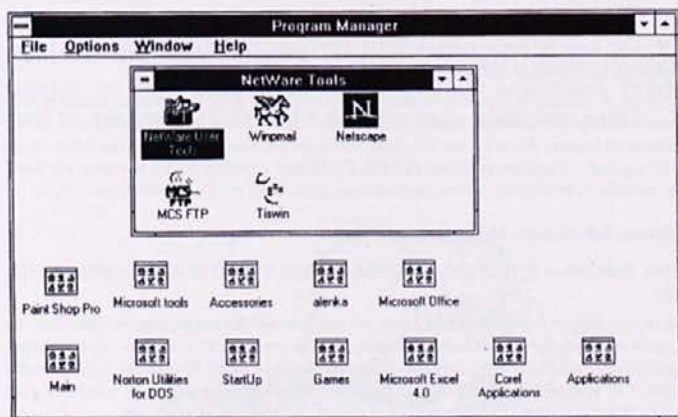
V prejšnji številki Našega glasu nam je **Rado Lipovec** predstavil računalniško omrežje Internet, tokrat pa bomo začeli s skupino člankov, ki naj bi vam pomagali, da bi Internet začeli redno uporabljati. Članki namenoma ne bodo pisani v strokovni računalniški terminologiji, pa tudi strogo strokovni ne bodo.

Namenjeni so tistim, ki nimajo veliko računalniškega znanja, bi radi uporabljali Internet, a za prebiranje strokovnih računalniških knjig in priročnikov nimajo časa (ali volje). Če bi torej radi perfektно obvladali Internet in poznali vse možnosti, ki jih omogoča, vam svetujem, da si poiščete ustrezno (dodatno) literaturo, saj bomo v teh člankih preprosto opisali le osnovne opcije in ukaze. Na krajšem tečaju, ki ga je pripravilo podjetje ARNE, so nam Internet že predstavili. Ti članki naj bi pravzaprav samo osvežili spomin na znanje, ki smo si ga pridobili na omenjenem tečaju.

Pogoj, da Internet lahko uporabljate, je, da imate dostop do osebnega računalnika, ki je povezan z mrežo, ter da poznate vsaj osnove programa Okna (Windows), torej da znate okna odpirati, zapirati in premikati.

Najprej morate poprositi svojega nadrejenega, da vam odobri dostop do Internet. Nato vam bo operater iz AOP oddelka naložil ustrezni software oziroma program ter vam dodelil osebni predal na ustreznem strežniku (serverju). On bo tudi poskrbel, da boste s tem, ko se boste prijavili na mrežo z vašim uporabniškim imenom (username) in geslom (password), avtomatično priključeni na ustrezní server.

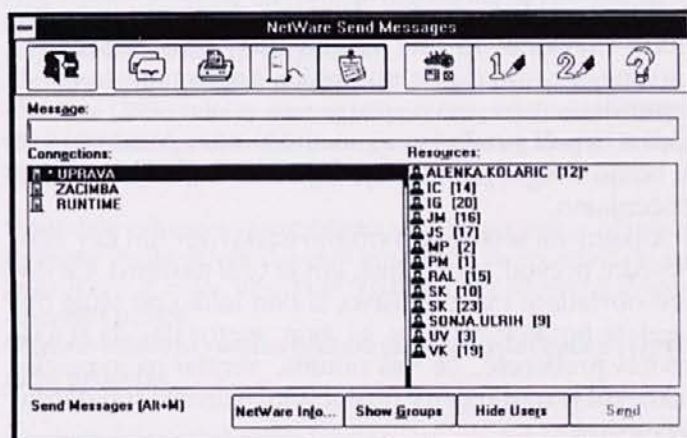
OKNO NETWARE TOOLS

Predpostavljamo torej, da se na mrežo znate prijaviti. Ko poženete program Windows, vas računalnik po nekaj sekundnem (-minutnem?) mletju (pravimo, da računalnik sam pri sebi nekaj melje) odloži v okno Program Manager.

Tam se nahaja kar nekaj ikon, kakor imenujemo kvadratke, ki so razvrščeni ali pa razmetani po ekranu. Za nas bo najbolj zanimiva ikona, pod katero piše "NetWare Tools". Z dvojnim klikom (double-click) na ikono odpremo okno NetWare Tools, v katerem so ena, tri ali več ikon, pač odvisno od tega, kateri software vam je operater iz AOP naložil. Ker imate v tem oknu vsi ikono NetWare User Tools po defaultu, to je po standardni nastavitvi, je ikona rdeča škatla, iz katere gleda cel kup stvari, si bomo najprej ogledali, kaj se v tej škatlici skriva.

IKONA NETWARE USER TOOLS

Z dvojnim klikom na to ikono se odpre okno NetWare User Tools. To okno oziroma aplikacija nas še ne bo popeljala v svet, namenjeno je DROGINI mreži.

Okno ima na vrhu pod naslovom, 9 gumbov. Dobro je vedeti, da to okno lahko odpremo v katerikoli aplikaciji v Windows, s pritiskom na "vročo tipko" ali "hot key" (resnično se tako imenuje, to ni moja pogruntavščina) F6, ki je na vrhu tipkovnice. Zbrišemo ga pa s tipko Esc, ki je v levem zgornjem kotu.

Najprej vam povem, da se za zadnjim gumbom, torej za rumenim vprašajem, skriva on-line help oziroma pomoč. Tam si lahko preberete vse, kar bi želeli vedeti v zvezi s tem oknom. Mi pa se bomo osredotočili le na gumb, ki jih bomo najpogosteje uporabljali.

Prvi gumb nam prikazuje puščico, ki kaže skozi vrata, kar naj bi nas asociiralo na izhod. To je torej gumb, s katerim okno zapremo. Da je vse skupaj še bolj zanimivo, lahko okno zapremo še na dva načina; z že omenjeno tipko Esc, ali pa s standardnim zapiranjem okna v Windows, z opcijo Close, ki jo najdemo s klikom na levem zgornjem kvadratu aktivnega okna.

nadaljevanje na strani 16

INTERNET

nadaljevanje s strani 15

NEKAJ BESED ZA VZPODBUDO ALI NIKAR NE OBUPAJTE

S klikom na **drugi gumb** se nam na spodnji del ekrana na levo stran izpišejo vse enote (drives) ter poti (path), na desni strani pa se izpišejo viri (resources), oziroma po domače serverji, na katerih smo prijavljeni. Za začetek bi predlagala, da ta gumb pustite pri miru, saj morate obvladati kar nekaj računalništva, če si želite sami nastaviti svojo pot, lahko pa stvari tudi precej zamešate, če se s to opcijo igrate, pa ne veste točno, kaj delate. Moj nasvet torej; dokler se zelo dobro ne znajdete v računalništvu, je to tipko najbolje pustiti pri miru.

Tretji gumb predstavlja printer. Gumb bi prišel v poštev, če bi uporabljali mrežne printerje. Ker pa smo kar malo razvajeni in ima večina ljudi svoj printer ter mrežnega printerja ne uporablja, bomo tudi ta gumb izpustili.

Četrty in peti gumb sta za začetnike zelo uporabna, zato si bomo drugič podrobneje ogledali, kaj lahko z njimi počenjamo.

S klikom na **šesti gumb** vidimo nastavitve hot key (dobesedni prevod; vroči ključ, kot je tudi narisano). Če dobro obvladate računalništvo, si tam lahko po svoje oblikujete hot key, sicer pa bi vam svetovala, da si nastavitve preberete, če vas zanima, vendar pa jo pustite tako, kot je nastavljena po defaultu oziroma standardni nastavitvi.

Sedmi in osmi gumb sta namenjena prekaljenim računalniškim mačkom, ki računalništvo zelo dobro obvladajo in na mreži veliko delajo, saj si s tema gumboma določijo svojo nastavitve, mi pa se s tema gumboma ne bomo ukvarjali.

Zadnji gumb pa je, kot smo že povedali, On-line help, v katerem si lahko preberete, kako uporabljati tudi gumb, ki jih bomo mi pustili pri miru.

Tako, naučili smo se odpirati in zapirati okna in si na kratko ogledali, kaj vse se skriva za ikono oziroma v oknu NetWare User Tools. Ugotovili smo, da so od vseh gumbov za začetnike pomembni le štirje, oziroma trije, če obupujete nad razumljivostjo On-line help.

Drugič pa si bomo ogledali, kako se prijavimo in odjavimo kot gostje na vse serverje, tako da bomo lahko pošiljali sporočila uporabnikom na katerikoli server, kako vidimo, ali je server vključen, kdo vse je prijavljen na serverju in kako osebam, ki so prijavljene na serverju, pošljemo kratko sporočilo. Torej, če še nimate dostopa do mreže, pohitite, zaprosite svojega nadrejenega za dovoljenje, kajti drugič gremo s snovjo naprej.

Sonja ULRICH

KNJIŽNE NOVOSTI

Tržišče. Marketing.

DEVETAK, Gabriel: MARKETINŠKA ZASNOVA PODJETJA, Kranj, Moderna organizacija, 1995

Avtor je skušal v knjigi obdelati celovit marketinški pristop v praksi in marketinški splet s poudarkom na izdelkih in storitvah. Prvi del knjige predstavlja marketinški informacijski sistem ter uvaja bralca v sodobni marketing. Nadaljnja poglavja pa obravnavajo politiko izdelkov, cen, razpečave, tržnega komuniciranja in inovacij. Posebej zanimiva je avtorjeva triada marketing-inovacija-stimulacija, kar je pogoj v sodobni poslovni praksi.

Izobraževanje. Metodika.

KUBALE, Valentin: SPECIALNA DIDAKTIKA TEHNOLOGIJE, Maribor, Piko's Print Shop, 1995

Specialna didakta pove, kako pri določenem učnem predmetu doseči vzgojnoizobraževalne cilje, kar zahteva od učitelja dobro poznavanje pedagogike, didaktike, specialne didaktike in psihologije. Knjiga je razdeljena na tri poglavja, ki obravnavajo splošno, posebno in posamezno ali specifično v specialni didaktiki tehnologije in je namenjena učiteljem tehnologije, inštruktorjem in mentorjem v delovnih organizacijah.

Klinična medicina. Psihijatrija.

GILLET, Richard: PREMAGOVANJA DEPRESIJE, Ljubljana, DZS, 1992

Depresija je obsežno področje in se razteza od biokemije do burk, ki jih z nami uganjajo naša življenjska moč, okoliščine in dogajanja, ki so del vsakdanjega življenja. Človekova občutja brezupa so plodna tla za številne bolezni. S pomočjo vprašalnika v prvem delu knjige ugotovimo stopnjo depresivnosti. V drugem delu ugotovimo kaj je depresijo povzročilo in kaj jo ohranja. Odgovori pa bralca usmerijo k posameznim oblikam zdravljenja, ki so v tretjem delu knjige. V četrtem delu je opisan program preprečevanja depresije, katerega cilj je polnejše življenje.

Vodenje in organizacija poslovanja. Metode. Teorija vodenja.

TAVČAR, Mitja: USPEŠNO POSLOVNO SPORAZUMEVANJE, 1. izd., 1. natis, Ljubljana, Novi Forum, 1995

Avtor se omejuje le na izhodiščna znanja, na poslovni razgovor, poslovni sestanek in poslovno predstavitev. Managerji, poslovneži in strokovnjaki za uspešno sporazumevanje rabijo enostavne in pregledne pripomočke, ne receptov in ne suhe teorije. Besedilo je omejeno na najnujnejše, opremljeno z ilustracijami, preglednicami in testi z izčrpnim stvarnim kazalom.

MOŽINA, Stane: POSLOVNO KOMUNICIRANJE, 1. natis, Maribor, Obzorja, 1995

S komuniciranjem, medsebojnim sporazumevanjem v verbalnih in neverbalnih oblikah se pri svojem delu srečuje vsakdo, s poslovno tematiko pa predvsem poslovodni, organizacijski, upravni delavci, podjetniki, svetovalci, tržniki in vsi, ki želijo uspeti na svojem področju dejavnosti. Knjiga je napisana v glavnem iz treh potreb. Prva je dejstvo, da si moramo Slovenci zagotoviti lastno bodočnost na tržišču, druga je izobraževalna in tretja izhaja iz prakse, saj je pri vsaki dejavnosti potrebno sporočanje in medsebojno sporazumevanje.

Pisarniška tehnika in organizacija.

DOLINAR, Berta: KAJ MORAMO VEDETI O ORGANIZIRANJU DELA V PISARNI, 1. natis, Ljubljana, Gospodarski vestnik, 1995 (Zbirka Kaj moramo vedeti)

Priročnik je namenjen tajnicam in drugim zaposlenim v pisarni. Delovno mesto tajnice postaja čedalje pomembnejše tako v gospodarstvu kot v svetu. Vse to pa zahteva še dodatna nova znanja. Avtorica svetuje, kako lahko racionaliziramo pisarniška opravila, da se ne izgubimo v poplavi različnih opravil. Če želimo uspešno delati, moramo obvladovati metode in značilnosti dobre organizacije dela, ki so predstavljene v priročniku.

Reklama. Informacije. Stiki z javnostjo.

HUNT, Todd; James E. GRUNIG: TEHNIKE ODNOSOV Z JAVNOSTMI, Ljubljana, DZS, 1995

Stiki z javnostjo je področje, na katerem pri nas šele lovimo korak z razvitejšim svetom. Čedalje več podjetij se že zaveda povezanosti svoje podobe, ki jo imajo v očeh javnosti, z uspešnostjo delovanja in poslovanja. Avtorjevo delo je nastalo na podlagi najrazličnejših raziskav in komunikacijskih veščin z vključevanjem novih dogajanj in upoštevanjem čedalje širših tehnoloških možnosti.

Fina mehanika. Digitalni sistemi in oprema.

FALK, Bennet: INTERNET ZEMLJEVID, 1. izd., Ljubljana, Atlantis, 1994

Knjiga predstavlja osnove dela z Internetom, in razlaga, kaj je Internet in kako uporabljamo njegove osnovne uporabniške programe. Sproti se spoznavamo z nekaterimi ključnimi informacijskimi viri, ki jih lahko uporabljamo kot izhodiščno točko pri nadaljnjem raziskovanju omrežja Internet.

Alenka KUBIK

DOBRO JE VEDETI

HRANILNA VREDNOST ŽIVIL - UPORABNA INFORMACIJA ZA POTROŠNIKA

Energijsko in hranilno uravnotežena prehrana sta pomembni za naše zdravje in dobro počutje. V zadnjem času najdemo na embalaži skoraj vsakega prehranskega izdelka podatke o hranilni sestavi in energijski vrednosti živila. Poglejmo si čemu služijo in kaj lahko iz njih razberemo.

Glavne skupine hranilnih sestavin živil so beljakovine (proteini), maščobe in ogljikovi hidrati. Če jih želimo energijsko ovrednotiti, moramo upoštevati naslednje pretvorbene faktorje:

1 g beljakovin predstavlja 17 kJ (4 kcal) energije
1 g maščob predstavlja 37 kJ (9 kcal) energije
1 g ogljikovih hidratov predstavlja 17 kJ (4 kcal) energije.
(kJ je 1000 J, J (Joule) pa je mednarodna merska enota za energijo, uporablja pa se tudi stara enota kalorija (cal; 1000 cal = 1 kcal ali 1 Cal))

Številne raziskave so bile podlaga za izračun priporočenih dnevnih vnosov beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov za moške in ženske, čeprav se moramo zavedati, da je potrebno upoštevati tudi telesno dejavnost in individualne lastnosti posameznika.

Ameriški zakonodajni organ za prehrano FDA navaja naslednje priporočene vrednosti:

hranilna komponenta	dnevna priporočena vrednost pri 2000 kcal dieti	dnevna priporočena vrednost pri 2500 kcal dieti
beljakovine	50 g oz. 200 kcal	60 g oz. 250 kcal
maščobe	65 g oz. 600 kcal	80 g oz. 750 kcal
ogljikovi hidrati	300 g oz. 1200 kcal	400 g oz. 1500 kcal

Opomba: Minimalno telesno dejavni in starejši ljudje izberejo podatke po 2000 kcal dieti, ostali po 2500 kcal dieti. Vrednosti ne smemo upoštevati v načrtovanju prehrane otrok.

Podatke na embalažah živil primerjamo s podatki gornje tabele, da lahko ocenimo, v kolikšni meri smo pokrili dnevno potrebo po energiji, če smo pojedli določeno količino živila.

Ker se bodo opisane tabele v kratkem pojavile tudi na nekaterih naših izdelkih, si pogledjmo izračun na primeru DROGINEGA riža:

100 g poliranega riža vsebuje 7 g beljakovin, 0.6 g maščob in 79 g ogljikovih hidratov, kar predstavlja skupno 1480 kJ oz. 355 kcal energije.

Če za en obrok uporabimo ravno 100 g riža in vrednosti primerjamo s tabelo dnevnih priporočenih vrednosti, ugotovimo, da 1 obrok predstavlja: - nekaj več kot 10% dnevne priporočene vrednosti beljakovin, - zanemarljivo količino maščob ter - četrtno (25%) celotne dnevne priporočene vrednosti ogljikovih hidratov. Z enim obrokom pa pokrijemo skoraj petino dnevne priporočene vrednosti za energijo.

Veliko bolj razumljiv za potrošnika je način podajanja hranilne sestave v obliki deleža dnevnih priporočenih vrednosti, ki ga pokrijemo z enim obrokom živila. Tako obliko zahteva ameriško tržišče.

Okvirno obliko in vsebino takšnih tabel predstavljam na spodnjem primeru:

servirna količina nekega živila (obrok): 1 skodelica (100 g)
pakiranje vsebuje naslednje število obrokov: 5

(spodnje vrednosti veljajo za en obrok)
kalorije (kcal) 350 kalorije iz maščob 0

delež dnevne priporočene vrednosti (2000 kcal dieta)

maščobe	0.6 g	-	1 %
beljakovine	7 g	-	13 %
ogljikovi hidrati	79 g	-	25 %
energijska vrednost		-	18 %

Vidimo, da lahko iz take tabele direktno razberemo podatke o tem, kolikšen del naših dnevnih hranilnih in energijskih potreb predstavlja določeno živilo glede na naše dnevne hranilne in energijske potrebe.

V tem prvem prispevku o hranilni vrednosti živil sem se omejila samo na tri glavne kategorije hranil (maščobe, beljakovine in ogljik. hidrate), seveda pa so nemalokrat pomembne tudi informacije o deležu nasičenih, nenasičenih maščob, holesterola, vitaminov, natrija,... O tem pa kaj več v kateri od naslednjih številčk časopisa. Za konec naj dodam še misel, da so podatki o hranilni sestavi živila uporabna informacija za marsikaterega potrošnika, po drugi strani pa so, seveda primerno izbrani in interpretirani, lahko tudi dobra reklama za določen izdelek.

Nataša GLADOVIČ

IZOBRAŽEVANJE - SEMINARJI

DELOVANJE DELNIŠKE DRUŽBE

V sklopu izobraževanja na temo organiziranost delniške družbe in delavsko sodelovanje pri upravljanju smo se člani sveta delavcev v oktobru in novembru udeležili dveh seminarjev.

Tema izobraževanja, ki so se ga udeležili tudi vodstveni delavci, predsednica sindikata ter pooblaščenca delničarjev za skupščino, je bila: **Aktualna problematika organiziranja in poslovanja delniške družbe.**

Dr. Marijan Kocbek nam je podal razlago osnovnih pojmov v kapitalski strukturi upravljanja, natančneje v delniški družbi. To so definicije delniške družbe, osnovni kapital, bilance stanja podjetja, delnice in pravice, ki iz njih izhajajo, trg delnic. Predavatelj nam je prikazal organiziranost delniških družb v drugih državah.

V svetu sta uveljavljena dva sistema: enotirni ter dvotirni. Razlikujeta se v tem, ali je med lastniki in poslovnim organom organiziran še vmesni organ, ki imenuje, nadzira ter razrešuje poslovnim organ (upravo). V naši zakonodaji je določeno, kdaj je ta vmesni organ obvezen. Glede na strukturo delniških družb bo družb, ki bodo imele ta organ (nadzorni svet), veliko. Pri nas bo v glavnem uveljavljen dvotirni sistem upravljanja.

Glede drugega seminarja pa bi tokrat podala le nekaj razmišljanj k temam, ki smo jih poslušali.

Za naš narod je nesreča ta, da prehodi iz enega v drugo gospodarskopolitično ureditev niso postopni in naravni. Tudi tokrat smo "padli" v sistem, ki je zgrajen na osnovi izkušenj drugih. To bi lahko bila tudi prednost, če bi uporabili sistem, ki se je izkazal za uspešnega in bi ga znali dobro prilagoditi naši kulturi.

Prvič se to ni posrečilo, zgodovina bo pokazala, kako bo v drugo.

Od samoupravljanja, za katerega je teoretično veljalo, da delavci

odločajo prav o vsem, smo prešli nazaj v kapitalizem, v katerem delavci samostojno ne odločajo o ničemer.

Prvo se je izkazalo za neizvedljivo, drugo pa tudi ne prinaša maksimalnih uspehov. Delavca se ne da v nedogled izkoriščati v imenu kapitala, s tem da dobi zagotovilo za delovno mesto. Moč delavcev je ta, da se lahko organizirajo in združeni nastopajo za zagotavljanje svojih pravic. To je zgodovina že pokazala in kot rezultat tega se je v uspešnih sistemih razvila delavska participacija v taki ali drugačni obliki. Danes obe strani razlagata razvoj delavske participacije po svoje. Lastniki oz. delodajalci pravijo, da delavska participacija ni nastala zaradi humanizacije kapitalizma, temveč zgolj kot posledica ekonomske računice. Razlage so lahko take ali drugačne, dejstvo pa je, da nezadovoljstvo delavcev ne prinaša koristi nobeni strani. Lastniki se seveda zavedajo, da za doseg "še več", "še boljšega" nujno potrebujejo sodelovanje z delavci. Kljub temu, da lastniki in management trdita, da so delavsko participacijo vpeljali zaradi sebe in ne zaradi delavcev, je to v resnici njihova šibka točka. Pravilno jo je treba izkoristiti pri pogajanjih za doseganje večjega vpliva delavcev na upravljanje ter

boljših pogojev dela. To pogajanje z delodajalci poteka v nekaterih državah s pomočjo sindikatov (enotni sistem delavskih predstavništev) ali s pomočjo sindikata in drugih posebnih delavskih predstavništev (dualni sistem). Pri nas je vpeljan dualni sistem. Sindikati in splošna delavska predstavništva so institucionalno ločeni. Tu mislim predvsem na sindikat ter svet delavcev, ki imata v zakonu določeno in tudi ločeno področje delovanja. Zakon pa žal glede tega ni dosleden, saj v določenih točkah dopušča vpletanje sveta delavcev v zadeve, ki naj bi jih reševal sindikat. V praksi pa ne bi smelo priti do vmešavanja dela enih v delo drugih. Vzpostaviti morata konstruktivno sodelovanje ter delovati vsak na svojem področju.

Na koncu bi še enkrat poudarila, da je sodelovanje delavcev pri upravljanju koristno tako za delodajalca kot za delojemalca. Res, da so razlogi pri enih povsem drugačni kot pri drugih, končni cilj pa je enak: dobro poslovanje. To pa je začetek kroga, v katerega so vpeti delodajalec, delojemalec, kapital in delo. Od delodajalca ter od spleta vrste zunanjih vplivov je odvisno, v kakšni meri se bo delavska participacija razvila v določenem podjetju.

Helena PRIMOŽIČ

NAŠ GLAS
že od marca letos vsak
mesec!
PRIČAKUJEMO TUDI
TVOJ PRISPEVEK.
Oddaš ga lahko tudi v
skrinjico predlogov.

Uredništvo

PISARNIŠKO POSLOVANJE

ZAŠČITA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Brez zaščite se bogastvo narodne dediščine, svetovni unikati, kot so srednjeveške zbirke, zbirke inkunabul, kartografskih in slikovnih gradiv, ne bi ohranila do današnjih dni.

Za boj proti kemičnim, biološkim in fizikalnim vplivom moramo poznati osnovne sestavine in proizvodne procese, ki poplemenitijo končne proizvode, lastnosti in obstojnost materialov.

Snovi klasičnega pisnega gradiva so materiali za pisno podlago, za pisanje ter pečenje, in so organskega izvora. Pisna podlaga je skorja, ploščica, papirus, pergament, usnje, papir in novi nosilci informacij. Pise snovi so tuš, črnilo, svinčnik, kemični svinčnik in tiskarske barve. Najbolj razširjena pisna podlaga je papir (kitajski izum), ki so ga pri nas začeli izdelovati leta 1579 v Vevčah. Osnovna surovina za izdelavo je lahko vsaka celulozna substanca.

služi esparto, hrapava in žilava trava, ki raste v severni Afriki in južni Španiji. Proizvodnja papirja je ročna in industrijska. Enoletne rastline so osnova pri ročni proizvodnji. Pri industrijski pridelavi pa glede na način predelave lesa, ločimo mehanski postopek za izdelavo slabšega papirja in kemični postopek (lesna celuloza), pri kateri je kvaliteta papirja odvisna od vsebnosti tujih primesi (lignin, smole, mineralne snovi...). Primesi povzročajo razbarvanje in prezgoden razpad papirja. Za bel papir papirno kašo belijo s sredstvi s klorom, za čvrstost papirja in preprečevanje razlivanja črnila se dodaja lepila. Lepilo galun, kolofoनिया (smolnati klej) pa poveča kislost. Tak papir je slabo obstojen in hitro postane krhek. Dodajanje kleja ustvari na papirju film, ki povzroči neodpornost proti insektom in mikroorganizmom, če papir ni shranjen v primernih klimatskih pogojih.

V vsakem primeru je papir iz krp boljše kvalitete kot iz lesa. Hitrost staranja na ročno izdelanem papirju je počasnejša, ker ni dodatkov kemičnih snovi. Strojno izdelanemu papirju se dodajajo lepila, polnila, barvila, slabši papir, lesovina, kar zmanjšuje trajnost in je hrana za jedalcem (lepilo). Tako je trajnost časopisnega papirja 100 let.

Vzroki poškodb papirja:

- **fizikalno-kemijski vzroki:** vlaga, toplota, sončna svetloba, nečist zrak, naravno in pospešeno staranje gradiva;
- **biološki vzroki:** plesni, bakterije,

insekti, glodalci, človek;

- **elementarne nesreče:** poplave, potresi, požari, vojne;

- **mehanske poškodbe.**

Napredovanje tehnologije je povzročilo hiter prenos informacij z magnetnimi trakovi, diski, magnetnimi diski. Prednosti pri novih nosilcih informacij so v veliki gostoti zapisov, v hitrem dostopu do njih in v majhni shrajevalni površini. Mikrofilm sestoji iz papirja kot nosilca in stekla s poliestrsko osnovo, na katero je nanešena emulzija. Trajnost je 60-70 let in je odvisna od trajnosti nosilca, emulzije, kemične obdelave gradiva in pogojev shranjevanja. Pri magnetnih trakovih in optičnih nosilcih pa je trajnost vprašljiva.

Na trajnost gradiva ima velik vpliv tudi kvaliteta pisnih snovi. Prva pisna snov so tuši (Kitajci 2000 p.n.š.). Njihova negativna lastnost je slaba vezava na podlago.

Prve tinte so bile za pisanje na papirus. Z iznajdbo anilinskih barv l. 1860 imamo tudi barvaste tinte. Slabi lastnosti tint iz barv so topnost v vodi in drugih topilih in svetlobna neodpornost. V primeru nesreče, da dokumenti postanejo mokri ali vlažni, so nečitljivi. Netopnost pa preprečuje ponarejanje dokumentov. Zato pri trajnih dokumentih uporabljamo specialno tinto, to je čista železo-galska tinta brez vseh barvil in barvastih snovi - kjer je važna obstojnost pisave.

nadaljevanje na strani 20

Pred letom 1870 so skoraj ves papir izdelovali iz cunj, danes pa največ uporabljamo bombaž, lan, konopljo, esparto, slamo in les.

Mehanična jakost papirja je odvisna od dolžine in trdnosti posameznih celuloznih vlaken. Za izdelavo svilene papirja in tiskarskega papirja

PISARNIŠKO POSLOVANJE

nadaljevanje s strani 19

ZAŠČITA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V začetku je pisava svetla, po 24 urah postane smolnato črna, netopna v vodi in obstojna na svetlobi. Tuš ali indijsko tinto izdelujejo iz kafrinih saj. Danes uporabljajo saje, ki ostanejo pri izgorevanju plinov. Pisava je obstojna in se neprijetno blešči.

Barve so podlaga tintam za kemične svinčnike. Paste na osnovi sintetičnih barv, ricinusovega olja in sintetične smole so vgrajene v svinčnike za vsakdanjo rabo in ne odgovarjajo DIN normam.

Oljna razstopina barve je obstojna na svetlobi, je lahko topna v alkoholu in drugih organskih topilih in ne prodre globoko v papir.

Pisavo kemičnega svinčnika, polnjenega s tekočim grafitom (emulzija in fini delci grafita), odstranimo le tako, da istočasno odstranimo tudi površino papirja. Brisanje s trdo radirko pa pisavo še bolj utrdi. Pigment - naftine saje - povzroči, da je pisava obstojna na svetlobo in je netopna.

Tinto srečujemo tudi v tipkalnih trakovih in pečatnih blazinicah. Trakovi so impregnirani z oljem, v katere-

ga so vmešane topne ali netopne barve. Pisava in pečati ostanejo na površini papirja, zaradi olja tinta prodre globoko v papir. Po dveh dneh se pisava ne da brisati. Tipkani črni teksti in črni pečati so obstojni na svetlobo in topila, ker so črne barve navadno saje. Zanimivo je, če dokumente, pisane s tinto, ki vsebuje saje, potopimo v topilo, pigment globlje prodre v vlakna papirja. Pisava se razmaže, jo je pa težje zbrisati. To se dogaja tudi s karbonskimi kopijami.

Mine prvih svinčnikov so bile izdelane iz svinca. Od tod tudi ime. V 16. st. svinec nadomesti grafit. Ti svinčniki so bili zelo mehki. Konec 18 st. je Hardtmuth pripravil mešanico grafita in gline, kar omogoči izdelavo svinčnikov različnih trdot. Grafit je nasproti kemičnim in fizikalnim

škodljivim učinkom obstojen, pisava se sčasoma zamaže in zbriše.

Tiskarske barve so tekoče ali pastozne zmesi anorganskih ali sintetičnih snovi z dodatki sušilnih sredstev in polnil. S pomočjo tiskarske tehnike in določenimi lastnostmi se primejo na podlago. Anorganski pigment so bolj obstojni kot sintetični. Prvi pod vplivom dnevne svetlobe potemniijo, slednji pa hitro izgubijo barvo.

Prva lepila so bila zmes pšeničnega škroba in vode, kar je imelo za posledico izsušitev lepil in razpad gradiva. V slabih pogojih shranjevanja so bila hrana mrčesu. Kasnejša animalna lepila (na osnovi kosti in hrustancev) so tudi občutljiva na

vlago in plesen, zaradi občutljivosti na mikroorganizme so jim dodajali razkužila. Danes poznamo sintetična eno ali dvokomponentna lepila. Pri konzervatorski tehniki uporabljamo sintetična lepila, ki so topna v vodi in so na bazi metilceluloze (karboxif). Prav tako ne uporabljamo lepilnega traku, ker se emulzija posuši in pusti madež.

Pri zaščiti uporabljamo snovi, ki imajo enako sestavo kot original, le lepila so sintetična.

Po mednarodni terminologiji pod zaščito gradiva pojmujeemo konservacijo, preservacijo, zaščito in restavriranje.

Konzerviranje gradiva so fizikalni in kemični ukrepi, s katerimi preprečujemo nadaljevanje poškodb in bolezní oziroma nadaljnji razpad gradiva.

Restavriranje je skup specifičnih tehnik zaščite, ki se uporabljajo za popravila primarnih dokumentov s ciljem, da se da gradivu prvotna podoba. Za popravilo uporabljamo najbolj kakovosten material z enakimi lastnostmi kot original, vsak dodan del pa mora biti jasno viden.

Trajnost gradiva je odvisna od okolja, kjer je gradivo shranjeno. Vplivi na trajnost so mikroklimatski pogoji, onesnaženo okolje - zrak, biološki škodljivci in človek. Za ohranitev gradiva moramo zagotavljati določene pogoje, to so varnostne in funkcionalne zahteve lokacije, primerni prostori, oprema prostorov, svetloba, temperatura, primerna vlaga, zračnost. Ker zahteve zaradi varnosti dokumentarnega gradiva terjajo določene ukrepe in pogoje, prostori, kjer hranimo dokumentarno gradivo, niso primerni za delo.

Alenka KUBIK

NAŠ GLAS
že od marca letos vsak mesec!
PRIČAKUJEMO TUDI TVOJ PRISPEVEK.
Oddaš ga lahko tudi v skrinjico predlogov.

Uredništvo

BONTON

MOŠKI IN MODA

KAJ MORA VSAKDO VEDETI

Če ima človek raznovrstno in kvaliteten garderobo, s tem še ni nujno tudi dobro oblečen; za to mora izpolnjevati še nekatere druge pogoje. Sestavni del osebnosti so tudi osebna higiena, lepo pristrizeni lasje, urejena pričeska, negovana brada in brki ali gladko obit obraz, sploh celoten videz (vštevši, recimo, bleščeče zobe), zato obleka samo dopolnjuje splošni vtis. Obleka človeka še ne stori za osebnost, lahko pa pomaga k boljšemu prvemu vtisu (in narobe). Človek, ki je sicer skromno oblečen, vendar skrbi za svoj videz in se izbrano vede gotovo zbudi ob prvem srečanju več naklonjenosti kakor elegantno oblečen nastopač.

Na delovnem mestu nosimo, če nista predpisana uniforma ali delovni pajac, t.i. dnevno obleko oziroma obleko za čez dan, ki ni občutljiva in se dobro nosi.

KAKO IZBIRAMO BARVE

Za dnevno obleko si lahko izberemo skoraj vsako barvo, pod pogojem, da nam pristoji, da ne odstopa bistveno od modnih tokov in da ni nenavadna za priložnost, ob kateri si tako obleko nadenemo. Seveda je to le splošno pravilo.

Srajce - za delo v proizvodnih obratih, na prostem in povsod, kjer je delo naporno in umazano, imajo, razumljivo, prednost temnejše in kariraste srajce. Tudi pri rekreaciji, na izletu v naravo, pri delu okrog hiše in sploh med prostim časom, se raje ne odločamo za svetle ali bele enobarvne srajce.

Bele srajce in srajce v svetlejših pastelnih tonih so primerne za pisarniško in podobno delo, seveda pa so obvezne za slavnostne priložnosti. Paziti moramo le, da se po barvi in vzorcu ujemajo z drugimi kosi obleke. Enobarvne srajce lahko nosimo

k vsaki črtasti, karirasti ali enobarvni obleki. Če pod karirasto obleko oblečemo vzorčasto srajco, bo vse skupaj delovalo preveč pisano (čeprav moda včasih dopušča tudi tako oblačenje, vendar v tem primeru veljajo posebna pravila). Bela srajca gre k vsaki obleki ne glede na njeno barvo ali vzorec.

Kravata - je majhen, vendar pomemben dodatek k obleki. Ne glede na to, koliko jih imamo, moramo vsakokrat izbrati takšno, ki se po barvi, materialu in vzorcu ujema z obleko. H karirastim srajcam oziroma vzorčastim oblekam si zavezujemo enobarvno kravato. Nič pa ne bo narobe, če k enobarvni srajci in črtasti obleki dodamo kravato z diskretnim vzorcem. Kadar se ne zanesemo popolnoma na svoj čut za oblačenje, se ravnajmo raje po srajci: nikoli pisane kravate k pisani srajci, enobarvna gre k enobarvni, pod pogojem da se ne bijeta isti barvi (modra kravata k modri srajci, na primer), pisana kravata k enobarvni srajci in narobe bo zmeraj dobra kombinacija (če se barve ujemajo).

Kravata je obvezni dodatek k slovesnejši obleki. Polepša in poživlja garderobo vsakega moškega, tako da jo lahko nosimo kadar koli in kjer

koli. Mojstri oblačenja vedo, da popestrijo svoj videz že samo z drugo kravato; siva obleka z enobarvno srajco, h kateri smo zjutraj zavezali rdečo kravato, bo delovala popoldne z modro čisto drugače.

Telovniki, jope, puloverji - telovniki so praviloma sestavni del moške obleke in se lahko nosijo ves dan. Ob slovesnih priložnostih je telovnik primernejši od jope ali puloverja. Praviloma je narejen iz enakega blaga kot obleka, dopuščene pa so tudi izjeme, recimo, da je telovnik iz enakega blaga kot hlače ali da je obleka enobarvna, telovnik pa pisan - seveda se morajo barve zmeraj ujemati.

Jopice in puloverje si oblečemo v hladnejših dneh pod obleko, kombinacijo suknjiča in hlače; suknjiča ali vetrovke. Navadno jih nosimo čez dan. Na delovnih mestih, ki niso v zvezi s pisarno, je nasploh dopuščeno in celo priporočljivo nositi jopico ali pulover. Če ju oblečemo k obleki ali kombinaciji za čez dan, se moramo držati enakih pravil kakor pri srajci in kravati.

nadaljevanje na strani 22

BONTON

nadaljevanje s strani 21

MOŠKI IN MODA

Nogavice - se morajo z barvo in vzorcem skladati z drugimi ko si obleke. Najbolj praktično je, da imamo več parov enobarvnih nogavic, za zimo temnejših in debelejših, za poletje pa tankih v svetlih pastelnih barvah. Po možnosti naj se barvno ujemajo s kakšnim kosom obleke, na primer kravato ali hlačami. Športne bele nogavice (najpogostejše z napisom) ne sodijo k obleki temveč k trenerki ali kavbojkam.

Obutev - Tudi pri izbiri vrste in barve obutve se bomo ravnali po drugih kosih garderobe in letnem času.

Pas - je praviloma usnjen, k športni obleki tudi iz kakšnega drugega materiala. Če imamo pasov več, naj se po barvi ujemajo s hlačami, bodisi da so za odtenek svetlejši ali temnejši. Zaponka naj bo kovinska, vendar kar

najmanj opazna. Če je dekorativna, naj bo čim manj opazna.

Robec - Ločujemo robce za osebno higijeno in okrasne robce. Okrasni robec naj se po možnosti ujema z barvo srajce, lahko pa tudi sestavlja komplet s kravato. Bel robec gre k vsaki obleki, zataknejo si ga v prsni žep suknjiča, tako da gleda iz njega za 3 do 4 centimetre. Nosimo ga samo ob slovesnih priložnostih, zvečine po 18. uri.

Za osebno higieno segamo danes vse pogostejše po papirnatih robcih za enkratno uporabo. Kadar si z robcem čistimo nos, delamo to čim manj opazno in brez pretiranega hrupa.

Rokavice - Najprimernejše so take, ki nam roke najbolj zavarujejo: usnjene s flanelasto ali krzneno podlogo, največkrat rjave ali črne. Če se hočemo postavljati z eleganco, uskladimo barvo rokavic s plaščem oziroma jopičem ali vetrovko.

Moški obvezno sname rokavico pri

rokovanju, poleg tega si rokavice sname, kakor hitro vsopi v zaprt prostor, in si jih spet natakne, tik preden stopi na prosto, se pravi - še znotraj prostora.

Ženskam pri rokovanju ni treba snemati rokavice.

Zimski plašč - Čeprav ni kakšnega splošno veljavnega pravila, kakšen bi moral biti zimski plašč, je zmeraj pametno izbrati kakovosten izdelek (saj plašča navsezadnje ne kupujemo vsako zimo). Dobro se je tudi odločiti za model, ki je tako po kroju kakor barvi manj odvisen od modnih sprememb; najbolje je, da je temnejše barve in brez izrazitejšega vzorca, tako da gre k vsaki obleki.

Vetrovke - se nosijo čez srajco (zlasti kratke) oziroma pulover. Daljše vetrovke lahko oblečemo tudi čez obleko. Lahko nam nadomeščajo zimski plašč, vendar ne ob slovesnejših priložnostih.

Alenka KOLARIČ

VI RAČUNATE, NAŠ GLAS IZRAČUNA

KALKULACIJA DELAVCA PRI STROJU

Dela 1,2,3...10,11 strojev. Vsak stroj naredi 130 vrečk filter čaja na minuto. V eni izmeni dela stroj cca 400 minut. Če to pomnožimo s 130, dobimo 52.000 vrečk filter čaja. Ker je stroj 11, je to cca 550.000 vrečk na izmeno. V dveh izmenah pa naredimo več kot milijon vrečk. To je velika številka! KAJ, KO BI POSKUSIL LE-TO SPREMENITI V TOLARJE! Naj dobimo za 1 vrečko filter čaja 1 tolar. To je 1 milijon tolarjev na dan,... kaj pa če je njena vrednost višja, recimo, 2 tolarja, dobimo že 2 miliona na dan. Kaj pa delovni mesec? Če delamo 20 dni, se številka povzpne na 20 milijonov. Ja, to pa je že veliko denarja. Jaz pa dobim eno vrečko denarja za plačo na mesec in je skoraj prazna... Premalo! NAJ GRE K VRAGU, NE BOM VEČ RAČUNAL!

Ubogi delavec

(iz nabiralnika v Začimbi)

Spoštovani!

Znesku, ki ste ga izračunali v vašem razmišljanju, pravimo prihodki od prodaje. Je osnova za izračun izkaza uspeha. Ta nam pokaže, koliko denarja - čistega dobička, nam ostane potem, ko poravnamo tudi vse stroške za prodane izdelke. Na osnovi vašega predloga prihodkov od prodaje, 20 milijonov tolarjev, smo pripravili zelo poenostavljen izračun, izdelan na osnovi povprečnih podatkov za celotno podjetje.

20.000.000 SIT prihodkov

-15.800.000 SIT (cca 79%) stroškov materiala, proiz. storitev ter dela (plače zaposlenih)

-2.000.000 SIT (cca 7%) stroškov prodaje, distribucije in reklame (cca 7%) ter stroškov uprave (cca 3%)

- 350.000 SIT (cca 2%) finančnih odhodkov

-1.850.000 SIT bruto dobiček

- 462.500 SIT davek iz dobička (25% bruto dobička)

1.387.500 SIT čisti dobiček (cca 7% ustvarjenih prihodkov)

Razberete lahko, da od vrednosti izdelanih in prodanih izdelkov skoraj 93% odštejemo za kritje različnih stroškov, davkov in prispevkov. Čisti dobiček namenjamo v glavnem za posodobitev proizvodnje, saj bi sicer kmalu zaostali za konkurenco. Radi vam verjamemo, da glede na takšne številke vaša mesečna plača ni videti velika. Pa vendar je izhodiščna plača v DROGI kar 26% višja, kot jo predpisuje splošna kolektivna pogodba in 18% višja, kot je izhodiščna plača po panožni pogodbi za živilsko industrijo.

Upamo, da smo odgovorili na vaše razmišljanje. Lep podrav,

Poslovna sekretarka

P.S.:

Cenjeni bralci - pišite nam! Vendar pa piscu tokratnega razmišljanja in tudi vsem ostalim bralcem, ki boste morebiti brez podpisa pisali Našemu glasu priporočamo, da bi se pod svoje pisanje vendarle podpisali. Na ta način bi vam lahko posredovali še bolj poglobljen in natančen odgovor. Vsekakor pa lahko Vaše ime, na Vašo željo, ostane znano le uredništvu Našega glasu.

MALO ZA ŠALO, PRECEJ ZARES

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda, sem preprost delavec. Odkar pomnim, sem moral skrbno gospodariti tudi z drobižem in varčevati na vseh koncih. V čem je torej "štos" spremembe gospodarskega in političnega sistema, če pa še vedno slabo živim?

Uboga para

Gre za to, da imaš v novem, večstrankarskem sistemu, možnost izbire, pod katero stranko hočeš slabo živeti.

Draga Kunigunda, se ti ne zdi, da je v našem kolektivu malo preveč šefov glede na število zaposlenih?

Računar

To se ti samo zdi, saj jih je ravno toliko, kot jih je bilo pred dvemi-tremi leti. Ker pa so prihajali na sezname tehnoloških in ekonomskih viškov zmeraj samo vsi drugi, je videti, kot da je šefov preveč.

Draga Kunigunda, veselo presenečen ugotavljam, da že celo večnost ni slišati za kakšen disciplinski prekršek. Ti je morda znano, kako smo postali tako solidni in kvalitetni?

Reformator

To je zaradi kvalitetnega strahu pred izgubo službe.

Draga Kunigunda, sklenil sem, da naredim konec slabi plači in da osebno stopim do vodstva sektorja. Sodelavci me skušajo odvrniti od te zamisli, češ, samo pasti na kolena še pomaga. Jaz jim seveda ne verjamem. Kaj mi pa ti svetuješ?

Radikalen

Kupi si ščitnike za kolena.

Draga Kunigunda, zelo ti zamerim, ker na vprašanja o trinajsti plači in delitvi dobička vedno odgovarjaš tako megleno in zavito. To bi pa že lahko razumela, da delavce zelo skrbi, kako je s tem.

Ogorčen

Pa še kako razumem! Zato jim pa tudi odgovarjam megleno in zavito...

Draga Kunigunda neverjetno je, da kljub čudnim časom DROGA tako dobro posluje. Povej mi: ali so rezultati res tako dobri?

Neverni Tomaž

Res so dobri. Vendar pa, ko poslušam posameznike, kako poveljujejo svoje

zasluge, se mi včasih zazdi, da bi morali biti še neskončno boljši...

Draga Kunigunda, smo slišali, da je eno delovno mesto v upravi podjetja še nezasedeno in da naj bi ga zasedel delavski direktor. Kdo bo pri tem pravzaprav imel največ koristi?

Dežurni firbec

REVOZ iz Novega mesta, ki izdeluje "lagune".

POEZIJA

VRAČANJA

nit
demoni časa
ne izbrišejo
sledov korakov
kjer so hodili
angeli
med zamišljeno praprotjo
po poljskih poteh
v prvih odkritjih
lepote
vse teče
in vendar se vse
vrača k izvoru
tudi zeleneče poti
se spet
spuščajo v dolino
na kamnitem pragu
zapuščenega doma
je nekdo pozabil
svoje srce

S.P.

MALO ZA ŠALO, MALO ZARES

KDO JE ŠEF?

Šef je oseba, ki te ne pohvali za sto dobro opravljenih del, zaradi ene same napake pa te žre, dokler mu spomin ne opeša.

Šef je oseba, ki te vse leto ne vpraša za mnenje, potem pa te pokliče na dolg posvet ravno tisti dan, ko imaš drisko.

Šef je oseba, ki ne opazi, da zaradi delovne zavesti hodiš v službo prehlajen, z glavobolom in bolečinami v želodcu, te pa opazi, ko si kuhaš kamilice v času, ki ni določen za odmor.

Šef je oseba, ki misli, da so najboljši delavci tisti, ki porabijo polovico časa za to, da ga podrobno seznanjajo s svojim delom.

Šef je oseba, ki je službeno odsotna zmeraj ravno tisti dan, ko je nadaljevanje tvojega dela odvisno od pristanka in mnenja šefa.

S.P.

DROGA

PORTOROŽ

NAGRADNA KRIŽANKA št. 9

	NAŠ GLAS	GLAVNO MESTO TURČIJE	LEPEN- KAR	PEKAN- JANEC I NAVIHANEC	RIMSKA 4	RELIGIJA; ZAUPANJE	MAKEDON- SKI NARODNI HEROJ (MIRCE)
	ČISTO PREMO- ŽENJE V TRGOVINI						
	SLIKAR BREZ AKA- DEMSKE RODBRAZBE						
	FILM BOŽA SPRAJCA				KEMENAK ZA DENIJ		
	ANTON TROST			OKRASNI PTIC DVORIČ	POSČA ZA RAZSTAVNE PREDMETE		
	HITER TEK			MAVCAR			
						VZHOD I JUTROVO, LEVANT	KRIŽANKE DISTRIZO UM
							GORSKI VEPON

DROGA	IME PEŠNIKA IN PISATELJA ŽENKA	KRAJBE IME ZA EGADSKO OTOKE	ČISČENJE Z ODVA- JALNIM SREDSTVOM	KLAVIR ZENIN MALI MOŽEV OČE				
OBMOČJE PODROČJE ODDELEK					DELEŽ DRUŽAB- NIKA			
IZDEL- VALEC ŠIVANK					STEBLO VINSKE TRTE		S. IN S. VOKAL	
					POKRAJINA V S. ZAH. GRADIZI		MEDVED	
NAŠ GENERAL IN PEŠNIK (RUDOLF)					ANGLEŠKA POVRŠIN- SKA MERA			
DEMISIJA OSTAVKA					NAŠ PISATELJ (206)			
					SIMBOL VLADAR- SKE ČASTI LITERARNI IME ZA KOROŠKO			
KOS SUKANCA				IME GRA- FIKA DE- BENJAKA DRŽAVY AFRIKI		TONE SVETINA KRAJ PRI LJUBIJANI	AVTOR: ŽORŽ	
NAŠ GLAS	NEKDANJI HRVAŠKI POLITIK MANDIĆ	NAŠ VIO- LINIST IME AVS- TOJSKEGA POLITIKA MAGKA					HITROST- NA TEKMA	UDELE- ŽENEC SINJSKE ALKE
NAŠA SLIKARICA IN GRAFI- ČARICA (ADRIJANA)					KOŽNA RAZPOKA ITALIJAN- SKA DENARNA ENOTA			
PRELAZ NA VELEBITU (IZ ERKI) LANA				DEL KROŽNICE IZRASTEK NA GLAVI		TENKA MREŽASTA TKANINA TRUMBLA PTICA N. RELANDIJE		
POHORSKI GRANIT					NAŠ SKIA- DATELJ (VASILIJ)			
					GASPOZ JOEL			
BAT I TOLKAČ				PREDVAL- KA ARA- GONIJE V ŠPANIJI				
ARISTO- FANOVA KOMEDIJA (TUDI-OSA MNIŠ.)				IME V HRVAŠKE PEVKE DOLEŽAL		POVRŠIN- SKA MERA		

REŠITEV KRIŽANKE ŠTEV 8

VODORAVNO: TEKSAS, ANGORA, CO, NIK, ALIJA, DROGA, NE, GORAK, STOJALO, ROLA, MALEŠ, NU, ŽID, RJA, GLASBA, TN, ILO, TURKI, IGRAČKAR, OS, ICA, SIR, JAN, ŠARM, LIKANJE, NIKOLA, TIM, OSINA, ORO, ČO, MARELA, EKRAN, APARAT, LAJNA. GESLO KRIŽANKE: DROGA - NAŠ GLAS

Število prispelih rešenih križank je bilo tokrat 36. Tričlansko komisijo so sestavljale: Ingrid Grizonić, Milena Ujčić in Tjaša Ulčar. Nagradenci prejmejo izdelke DROGE (po lastnem okusu) in so naslednji: 1. nagrado - v vrednosti 5.000 SIT prejme SIMON RAK iz Začimbe; 2. nagrado - v vrednosti 3.000 SIT prejme RADO HLADNIK iz Ljubljane; 3. nagrado - v vrednosti 1.000 SIT prejme TANJA POSAVAC z uprave. Nagradencem čestitamo, za nagrade pa pokličite sodelavko v marketingu, prijazno gospo Marijo Mekš, na tel. 0661 61 221 (PC Argo, vzorčno skladišče), ki bo oblikovala paket po vaši želji. Rešitve objavljene križanke pričakujemo do ponedeljka, 11. decembra, na naslov: Droga Portorož, Marketing, Obala 27.

Reševalce naprošamo, da na kuvertu pripišejo "Za nagradno križanko št. 8".